

Tentoonstelling

„Zaanlands Verleden”,

in

het Gemeentehuis te Zaandijk.

In een aantal Schilderijen, Plaatsgezichten, Portretten, Kleederdrachten, Kaarten en voorwerpen, geeft deze

Tentoonstelling

een getrouw beeld van den vroegeren toestand der Zaanstreek.

An de Feestweek dagelijks geopend

van 9 tot 4 uur.

TOEGANGSPRIJS 25 CENTS.

Voor ingezetenen der Gemeente Zaandijk

10 cents.

1494 -- 20 September -- 1894.

FEESTWIJZER

VOOR

DE HERDENKING

VAN

HET 400-JARIG BESTAAN

DER GEMEENTE

Z A A N D I J K,

van 15 tot 22 September 1894.

Visch - Vruchten - Comestibles,

OESTERS - KREEFTEN,

Saksische Worst - Buitenlandsche Kaas,

WILD - PRIMEURS.

Wed A. VAN LAAR,

Amsterdam, Damrak 25.

Gevestigd 1858.

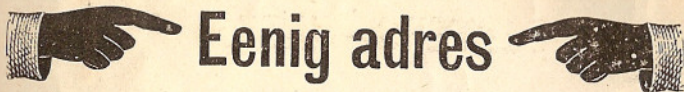
WAAR

is het **goedkoop adres** van GALAN-
TERIEËN, GLAS- en AARDEWERK, NICKEL-
ARTIKELEN en SPEELGOEDEREN? 't Is

G. BROUWER Cz., Zaandijk.

MAGAZIJN
van MEUBELLEN.

Engelsche en Duitse Kinderwagens,
KINDERSTOELEN, enz.

Eenig adres

VOOR DE

Köhler Naaimachines,

met 10 JAAR GARANTIE
en GRATIS onderricht.

MAGAZIJNEN:

N^o D 157,

C 79a.

1494 -- 20 September -- 1894.

FESTWIJZER

VOOR

DE HERDENKING

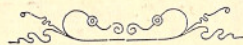
VAN

HET 400-JARIG BESTAAN

DER GEMEENTE

Z A A N D I J K ,

VAN 15 TOT 22 SEPTEMBER 1894.

ZAANDIJK — J. HEIJNIS Tsz.

September, door Schout ende Schepenen van **West-sauen** ende **Crommencye** verghunt wierde aen **Geuric Pietersz.**, buerman tot **West-sauen**, om den **Legendycke** te mogen behuysen ende te betimmeren; dat door gemelten **Geuric Pietersz.** is ghedaen ende door syne vyf soonen wierd naghevolgt, ontstaende alsoo het Gheluchte „**de Uyl Broers**”, later gheworden de Dorpe ende Ghemeente van **Saendycck**; = Inghesetenen, die willen medewerken dit feit Anno 1894, na Vierhonderd Jaeren, op feestelycke ende lofwaardige Wyse te herdenken, worden versocht op den 2^{den} November te compareeren in de Herberghe „**de Swaen**”, avonds de cloek 8 ure, dan sullen de Gecommitteerden een plan van feestviering mededeelen.

Actum tot **Saendycck**, 28 October 1893.

De Gecommitteerden :

Serrit Jan Honig,

Voorsitter.

Jacob Wis Serritszoon,

Schryver.

Meinardus Pieterszoon Donker,

Penningmeester.

N.B. Uwe Legenwoordigheyt wordt seer op prijs ghestelt.

De medewerking en belangstelling van bijna alle burgers maakt het mogelijk, een programma uit te voeren, dat bij elke vergadering in omvang en belangrijkheid won.

Het karakter van het feest ligt in den **historischen optocht**, welke de geschiedenis, den bloei en de eigenaardigheden van onze streek en onze gemeente weergeeft, en in het **Zaandijksch tooneelstuk**, in 1794 hier ter plaatse handelende en voor deze gelegenheid welwillend samengesteld door de heeren C. v. d. Zeyde te *Zaandam* en G. J. HONIG te *Zaandijk*.

Aan de medewerking van het „Zaandijksch Fanfarecorps, de Zangvereniging „Dóor Eendracht Bloeiende”, de Gymnastiekvereniging „Simson” en zoovele andere vereenigingen komt een groot deel der lof toe, wanneer het feest mag slagen.

Stichtingsbrief.

Jan Willemz, Schout van Westsaanden ende in Cromme, doe condt en kenslyc allen Luyden, dat ick gecomen ben op die Af-sconwe van Sinte Lambert, met mijn Schepenen van Westsaanden, hij namen Jacob Arentz, Symon Jacobs, Dirck Pietersz, Dirck Janz, Pieter Gerritsz, Dirck Jan Heyndricksz ende Symon Janz, opten Lagendyck: dat daer gecomen is Heynric Pietersz ende heeft gedinget met sijn Taelman, dat hy moghste behuusen ende bestimmeren den Dyck, behouweluyck myns Heeren sconwe te houden, te wyden en te gaen onder Schepenen coerne; en hegeerde des een vonnisse; ende die Schout heeft een van de Schepenen dat vonnisse gevraght ende die Schepenen hebben hen heraden ende sy sijn weder ingheromen, ende het word hem ghewesen met ten vollen hauch en Heynric woersj. dinghede een brief op sijnen koste, ende het is hem ghewesen op sijnen koste. — Omdat dit waer is, ende wy Schepenen op desen tijdt selven gheen seghel en voeren so hebben wy gheheden Jan Willemz Schout voorsch: desen brief over ons te beseghelen en ick Jan Willemz voorschreven, door hede van Schepenen voorgenomt, so heb ick desen brief over hen en over mij selven beseghelt met mijnen seghel, hier heneden aengehangen.

In 't jaer onses Heeren 1494 — den 20 September.

KORTE GESCHIEDENIS.

Zooals uit bovenstaanden Giftbrief blijkt, werd door Schout en Schepenen der banne van Westzaanen, tot welk gebied de Lagendijk langs den westoever van de Zaan behoorde, vergunning gegeven aan Hendrik Pietersz. bijgenaamd Oudt-Heyn, om die Lagedijk te betimmeren en te behuizen. Deze Oudt-Heyn bouwde zijn huis op de plek waar thans Zandijk ligt, waarschijnlijk in het noorder-gedeelte. Zijne vijf zonen richtten hunne haardsteden naast de ouderlijke woning op, met dien verstande, dat twee broeders één zelfde huis bewoonden, nl. Pieter en Adriaan. Deze waren met twee zusters getrouwd, werkten te samen en leefden in gemeenschap van goederen, hetwelk echter niet lang kon stand houden wegens verschil van gevoelens in zake het godsdienstige. Alle bewoners van dit gehucht, dat „de Vijf Broers” werd geheeten, schijnen doopsgezind te zijn geweest, doch het waren de predikers der Wederdoopers (A° 1535) die het zaad der tweedracht hebben gestrooid, waardoor de tot heden bestaande eensgezindheid verstoord werd. Tijdens de Spaansche troebelen (A° 1573) bestond het gehucht nog uit slechts 19 huizen; toen werd het door de Spanjaarden verwoest en de bewoners vluchtten naar Wormer. In vreedstijd teruggekomen, herbouwden zij hunne woningen en weldra vermeerdeerde de bevolking en het aantal huizen, dat in 1613 reeds vijftig was. Behalve de veeteelt en landbouw, binnenlandsche visscherij en scheepvaart van vroeger, ving men aan met de industrie en bouwde men molens en begon men zich aan handelsondernemingen te wijden. In het midden der 17^e eeuw was het dorp, dat langzamerhand den naam van Saandijk had gekregen, reeds zeer welvarend en steeds toenemende in kracht en zielental. Het verheugde zich sedert 1642 in een steenen kerk door de ijverige bemoeiingen van den eersten Hervormden predikant tot stand gekomen, terwijl de talrijke doopsgezinden met de Hervormden in broederlijke eensgezindheid samenwerkten. Allerlei

takken van Handel en Nijverheid werden beoefend. Telkens werden er meer molens van allerlei soort bijgebouwd en legde men zich toe op het reeden van schepen, vooral ter walvischvangst. In de 18^e eeuw werden voor Zaan dijksche reederij 479 reizen naar Groenland en 99 naar Straat Davis gedaan, terwijl dan ook Zaan dijk in het College van Gecommitteerden dezer visscherij vertegenwoordigd was. In de 17^e eeuw was de assurantie-, geld- en wisselhandel hier mede van veel beteekenis. Van de molens moeten vooral de papiermolens genoemd worden; deze vond men te Zaan dijk het meest, terwijl ons dorp de roem draagt aan de Zaan het eerst het *wit* papier gemaakt te hebben (A^o 1674). In het laatste gedeelte der vorige eeuw begon men reeds in vele takken van bedrijf achteruitgang te bespeuren, welke langzamerhand is voortgegaan, hoewel het dorp in zielental steeds vermeerderde. Bij de bekende oneenigheden tusschen Prinsgezinden en Patriotten (A^o 1787) waren de meeste Zaan dijkers beslist Patriottisch gezind en namen zij ijverig deel aan de staatkundige woelingen. In 1795 verheugde men zich in de komst van de Fransche legerbenden en in het vertrek van den Stadhouder; eene groote Vrijheidsboom werd op de Kerkstraat opgericht en plechtig ingewijd. De gevolgen van die Staatsomwenteling zijn genoegzaam bekend, en men was dan ook hier evenals elders in 1813 zeer gelukkig met het herstel der onafhankelijkheid en de terugkomst van een Oranjevorst. Het gewichtige feit werd hier feestelijk gevierd, evenals later in 1863 en 1865 de gedenkdagen daarvan. Thans wordt het feit herdacht dat vóór een viertal eeuwen het eerste huis van Zaan dijk werd gesticht, een feit dat op zich zelve zeer bijzonder is, want weinige gemeenten in ons vaderland zullen zoo precies een datum kunnen aanwijzen, die met de stichting in verband staat.

En al moge men beweren, dat, wanneer de tegenwoordige toestand meer welvarend was, ook deze gedachtenisviering meer reden van bestaan zou hebben en de deelneming nog algemeener en krachtiger dan nu reeds het geval is, zoo is het ons toch aangenaam te kunnen zeggen, dat dit ons Historisch feest zal plaats hebben op een wijze der traditie waardig, dankbaar als de nazaat is voor het bloeiend en schoon verleden van onze geboorte- en woonplaats, als een hulde aan ons krachtig en energiek voor-geslacht!

HOOFDBESTUUR.

P. K. P. J. v. SLOTEN, *Burgemeester, Eere-Voorz.*

J. J. HONIG, {
J. J. DEKKER, } *Wethouders, Eere Leden.*

G. J. HONIG, *Voorzitter.*

M. P. DONKER, *Penningmeester.*

A. J. VIS Mz., *Secretaris.*

G. STROOTMAN.

M. J. VIS.

JB. SCHIPPER JR.

G. SCHIPPER.

D. OLY.

H. J. TEN ZELDAM.

C. STUFFERS.

S. TEELING.

H. J. VAN DAAL.

J. C. VIS.

Geassumeerd: J. ROSENDAAL.

COMMISSIËN.

A. OPTOCHT.

J. J. HONIG, *Eere-Voorzitter.*
G. STROOTMAN, *Voorzitter.*
M. J. VIS, *Secretaris.*
J.B. SCHIPPER JR., *Penningmeester.*
J.B. NANNING.
D. OLY.
G. SCHIPPER.

C. VOLKSSPELEN.

S. TEELING, *Voorzitter.*
C. HONIG Cz., *Onder-Voorzitter.*
W. AHLING, *Secretaris.*
J. GOBIELJE, *Penningmeester.*
J. ABERCROMBIE. D. OLY.
A. v. ESSEN. M. BREEUWER.
J. M. STOLP. B. NIEMANN.
C. ZETHOVEN. S. BOEKE.
A. J. KARSKENS. M. FUST.
J. ROOSJE. W. WEZEL.
W. STEIJN. K. BOLDING.
K. MAY. S. VREDENDUIN.
P. KRAP.

E. MUZIEK.

J. C. VIS, *Voorzitter.*
A. SCHIPPER Jz., *Secretaris.*
G. A. DEKKER, *Penningmeester.*
J. D. BERNEMANN.
K. KOK.
A. SCHOORL.

G. AVONDFEEST.

H. J. v. DAAL, *Voorzitter.*
A. A. DONKER, *Secretaris.*
P. J. J. HONIG, *Penningmeester.*
C. E. SMIT.
A. SCHIPPER Jz.
J. M. VIS.
D. OLY.
A. J. KARSKENS.

B. VERSIERING.

D. OLY, *Voorzitter.*
G. SCHIPPER, *Secretaris.*
B. NIEMANN, *Penningmeester.*
W. AHLING. J.B. NANNING.
C. HONIG Cz. J.B. SCHIPPER JR.
A. J. KARSKENS. S. BOEKE.
A. KUIJPER.

D. KINDERFEEST.

C. STUFFERS, *Voorzitter.*
B. OTTER, *Secretaris.*
J. JACOBS, *Penningmeester.*
JAC. VIS Wz.
P. L. ROTH, }
D. SNUIF, } *Adviseerende leden.*
J. SCHAAP, }
En de verdere Sub-Commissies van
de „VEREENIGING TOT BEVORDERING
VAN GETROUW SCHOOLBEZOEK”.

F. KERMIS.

H. J. TEN ZELDAM, *Voorzitter.*
JAN VREDENDUIN Pz., *Secretaris.*
M. P. DONKER, *Penningmeester.*
S. BOEKE.
B. OTTER.
G. VIS Hz.
J. C. VIS.

H. FEESTLIEDEREN.

H. J. v. DAAL, *Voorzitter.*
M. WOERDEMAN, *Secretaris.*
C. HONIG, *Penningmeester.*
G. PEKELHARING.
C. STUFFERS.
C. STUFFERS JR.
J. M. VIS.
C. WOUTD.
K. WOUTD.

Door de feestcommissie zijn

twee groote Eerepoorten

in de gemeente opgericht en wel: één op het **Guispad**, nabij den **Weg**, en de andere op den **Weg**, nabij het **Zonnepad**; deze zullen **ELKEN AVOND** worden **verlicht**.

Langs den geheelen **Weg** wordt tusschen de boomen ijzerdraad gespannen en de ingezetenen uitgenoodigd, ieder voor zoover zijn eigendommen betreft, **voor de verlichting à la giorno zorg te dragen**, door ze met lampions te behangen en te verlichten.

Het zich vormen tot buurtcommissiën wordt bijzonder aanbevolen.

Alle ingezetenen worden voorts uitgenoodigd door **het uitsteken van vlaggen en het aanbrengen van versieringen** de gemeente gedurende de geheele week een feestelijk aanzien te geven en op **ZATERDAG 22 SEPT.** de Zaanovers door **het uitsteken van vlaggen, enz.** in feestelijken dosch te tooien.

COMMISSIËN.

A. OPTOCHT.

J. J. HONIG, *Eere-Voorzitter.*
 G. STROOTMAN, *Voorzitter.*
 M. J. VIS, *Secretaris.*
 Jb. SCHIPPER Jr., *Penningmeester.*
 Jb. NANNING.
 D. OLY.
 G. SCHIPPER.

B. VERSIERING.

D. OLY, *Voorzitter.*
 G. SCHIPPER, *Secretaris.*
 B. NIEMANN, *Penningmeester.*
 W. AHLING. Jb. NANNING.
 C. HONIG Cz. Jb. SCHIPPER Jr.
 A. J. KARSKENS. S. BOEKE.
 A. KUIJPER.

C. VOLKSSPELEN.

S. TEELING, *Voorzitter.*
 C. HONIG Cz., *Onder-Voorzitter.*
 W. AHLING, *Secretaris.*
 J. GOBIELJE, *Penningmeester.*
 J. ABERCROMBIE. D. OLY.
 A. v. ESSEN. M. BREEUWER.
 J. M. STOLP. B. NIEMANN.
 C. ZETHOVEN. S. BOEKE.
 A. J. KARSKENS. M. FUST.
 J. ROOSJE. W. WEZEL.
 W. STEIJN. K. BOLDING.
 K. MAY. S. VREDENDUIN.
 P. KRAP.

E. MUZIEK.

J. C. VIS, *Voorzitter.*
 A. SCHIPPER Jr., *Secretaris.*
 G. A. DEKKER, *Penningmeester.*
 J. D. BERNEMANN.
 K. KOK.
 A. SCHOORL.

G. AVONDFEEST.

H. J. v. DAAL, *Voorzitter.*
 A. A. DONKER, *Secretaris.*
 P. J. J. HONIG, *Penningmeester.*
 C. E. SMIT.
 A. SCHIPPER Jr.
 J. M. VIS.
 D. OLY.
 A. J. KARSKENS.

D. KINDERFEEST.

C. STUFFERS, *Voorzitter.*
 B. OTTER, *Secretaris.*
 J. JACOBS, *Penningmeester.*
 JAC. VIS Wz.
 P. L. ROTH,
 D. SNUIF, } *Adviseerende leden.*
 J. SCHAAP, }

En de verdere Sub-Commissies van
 de „VEREENIGING TOT BEVORDERING
 VAN GETROUW SCHOOLBEZOEK”.

F. KERMIS.

H. J. TEN ZELDAM, *Voorzitter.*
 JAN VREDENDUIN Pz., *Secretaris.*
 M. P. DONKER, *Penningmeester.*
 S. BOEKE.
 B. OTTER.
 G. VIS Hz.
 J. C. VIS.

H. FEESTLIEDEREN.

H. J. v. DAAL, *Voorzitter.*
 M. WOERDEMAN, *Secretaris.*
 C. HONIG, *Penningmeester.*
 G. PEKELHARING.
 C. STUFFERS.
 C. STUFFERS Jr.
 J. M. VIS.
 C. WOUTD.
 K. WOUTD.

Door de feestcommissie zijn

twee groote Eerepoorten

in de gemeente opgericht en wel: één op het **Guispad, nabij den Weg**, en de andere op den **Weg, nabij het Zonnepad**; deze zullen **ELKEN AVOND** worden **verlicht**.

Langs den geheelen Weg wordt tusschen de boomen ijzerdraad gespannen en de ingezetenen uitgenoodigd, ieder voor zoover zijn eigendommen betreft, **voor de verlichting à la giorno zorg te dragen**, door ze met lampions te behangen en te verlichten.

Het zich vormen tot buurtcommissiën wordt bijzonder aanbevolen.

Alle ingezetenen worden voorts uitgenoodigd door **het uitsteken van vlaggen en het aanbrengen van versieringen** de gemeente gedurende de geheele week een feestelijk aanzien te geven en op **ZATERDAG 22 SEPT.** de Zaanoevers door **het uitsteken van vlaggen, enz.** in feestelijken dosch te tooien.

J. P. KLUYSKENS, Nieuwendijk 116-118, Hofsverancier van H.M. de Kon.-Reg.

DE ZAAANLANDSCHE OUDHEIDKAMER

in het GEMEENTEHUIS is gedurende de geheele week voor het publiek opengesteld tegen betaling van *f* 0,25 per persoon, doch VRIJDAG 21 SEPT. is de toegangsprijs *f* 0,10.

De Hollandsche Kermis

zal worden geopend op **Zaterdagavond** \pm 7 uur. Het kermisterrein, ter grootte van \pm 10,000 \square M., bevindt zich aan de Spoorstraat, nabij het Station.

Staanplaats hebben gevraagd:

de **Wafel- en Poffertjeskramen** van de gunstig bekende firma's J. F. WAGENDREVER en Wed. P. DE BOER, **twee Draaimolens, Vélocipèdespel, Arena, Gymnastiques, Miss Dyna, Wassenbeeldenspel, Columbia door de lucht zwevende, Glasblazerij, Schiettent, Magneta, Salon des incroyables, Photographietenten, Vischvermaak, Turksche schommels, Koek- Galanterie- en Nogatkramen, Hakstallen, Palingkramen, enz. enz.**

OPENINGS- en SLUITINGSUREN der kermis:

ZATERDAG	15 SEPT.	opening	's avonds 7 uur,	sluiting	12 uur.
ZONDAG	16 "	"	" 's middags 12 "	"	2 "
MAANDAG	17 "	"	" 4 "	"	1 "
DINSDAG	18 "	"	" 4 "	"	1 "
WOENSDAG	19 "	"	" 4 "	"	1 "
DONDERDAG	20 "	"	" 2 "	"	2 "
VRIJDAG	21 "	"	" 4 "	"	1 "
ZATERDAG	22 "	"	" 12 "	"	2 "

PENDULES in MARMER en ECHT BRONS.

Op VRIJDAG 14 SEPTEMBER 1894 kunnen **plaatsen besproken worden** voor de uitvoeringen:

Volksuitvoering tooneelstuk op **Zondag**;
 Tweede uitvoering " " **Maandag**;
 Volksuitvoering Oratorium " **Dinsdag**;
 Tweede uitvoering " " **Woensdag**;
 Avondfeest " **Donderdag**;

in DE ZWAAN", 's avonds van 7 — 10 uur, à 10 cent per plaats.

Zaterdag 15 September.

's Avonds 7 uur:

OPENING DER FEESTEN.

De heraut van Zaandijk te paard, en met page omgeven door hellebardiers en fakkeldragers, kondigt onder trompet- en bazuingschal het feest aan en opent de kermis.

ROUTE: van af het zuidoende der gemeente langs Guispad en kermisterrein trekt de stoet langs den Weg, tot aan de Kerkstraat, alsdan Achter de Kerk en langs het Hazenpad tot de Schans en vandaar langs den Weg terug.

(Zie Liederen N° 1-3.)

Zondag 16 September.'s Morgens van 7 — 7 $\frac{1}{2}$ uur:

KLOKLUIDEN en KANONADES.

's Morgens 9 $\frac{1}{2}$ uur:**Kerkelijke Gedachtenisviering**

in de HERVORMDE KERK,

uitgesproken door den Wel eerwaarden Heer Ds. C. G. MENZEL.

FESTIVAL

VAN

Noordhollandsche Harmonie- en Fanfarecorpsen,

onder leiding van ZAANDIJKS FANFARECORPS.

Directeur: de heer A. HAUN.

Commissie:

G. J. HONIG, *Eere-Voorzitter.*
 J. C. VIS, *Voorzitter.*
 A. SCHIPPER Jz.
 A. SCHOORL.
 G. A. DEKKER.
 K. KOK.
 J. D. BERNEMANN.

Zaandijks Fanfarecorps:

J. VET.
 P. BERNEMANN.
 P. M. TEN PIERIK.
 P. LEGUIT.
 D. KOPPIES.

BRONS-VERGULDEN PENDULES VOOR SALON.

Hieraan wordt deelgenomen door de vereenigingen:

Harmonie „EXCELSIOR”, *Wormerveer.*Harmonie „ZAANLANDS KAPEL”, *Koog aan de Zaan.*Harmonie „HARMONIE”, *Zaandam.*Fanfarecorps „OOST-KNOLLENDAMMER KAPEL”, *Oost-Knollendam.*„WATERLANDS FANFARECORPS”, *Buiksloot en Nieuwendam.*„BEVERWIJKS HARMONIEKAPEL”, *Beverwijk.*„FANFARECORPS”, *Broek in Waterland.*Harmonie „TROU MOET BLYCKEN”, *Amsterdam.*„EDAMS FANFARECORPS”, *Edam.*Fanfarecorps „AMICITIA”, *Landsmeer.*

Des voormiddags ten 11 uur:

Bijeenkomst der corpsen op het Stationsplein te Koog-Zaandijk.

Vertrek om 11 $\frac{1}{2}$ in optocht met banieren naar het lokaal „de Zwaan”, alwaar de eerewijn zal worden aangeboden en de volgorde bepaald der uit te voeren muzieknummers.

UITREIKING DER FEESTMEDAILLES.

Na afloop hiervan

Optocht door de gemeente,*waarbij ieder corps opvolgend een marsch zal uitvoeren.*

Bij aankomst om \pm 2 uur in den zomertuin „BRE-
DENHOF”,

VOLKSLIEDEREN

en Feestmarsch „SOUVENIR DE ZAANDIJK”,

gezamenlijk uit te voeren door ALLE corpsen.

J. P. KLUYSKENS, Nieuwendijk 116-118, Hofleverancier van H.M. de Kon.-Reg.

De corpsen voeren daarna het volgend programma uit:

1. Harmoniegezelschap „EXCELSIOR” te Wormerveer.

Directeur: de heer M. LÛRSEN.

President: de heer K. VELDKAMP.

38 werkende leden.

- a. Fantasie Originale.....W. VAN PERCK.
b. Cavalerie Légère, ouvertureSUPPÉ.

2. Harmoniegezelschap „ZAANLANDSCH KAPEL”, te Koog aan de Zaan.

Directeur: de heer H. W. FLENTROP.

President: de heer C. DE VRIES.

18 werkende leden.

- a. Mignonnette..... J. BAUMANN.
b. Mosaique (sur l'opéra Stradella).... M. J. H. KESSELS.

3. Harmoniegezelschap „HARMONIE” te Zaandam.

Directeur en President: de heer J. HOOFT.

26 werkende leden.

- a. La Concorde (Fantasie de Concours).... J. MARTIN.
b. Myosotis (Walzer van C. LOYNTIAN).. arr. J. HOOFT.

4. Fanfaregezelschap „OOST-KNOLLENDAMMER KAPEL” te Oost-Knollendam.

Directeur: de heer D. LOUW.

President: de heer JN. MAX.

27 werkende leden.

- a. La dame de Cœur (Ouverture)..... GERH. DUVAL.
b. La Speranza (Fantasie)..... A. BOSCOLLI.

5. „WATERLANDS FANFARECORPS”, te Buiksloot en Nieuwendam.

Directeur: de heer K. VISSER.

President: de heer J. VEENSTRA.

17 werkende leden.

- a. L'Elisire d'Amore..... M. J. H. KESSELS.
b. La Délurée..... J. MARTIN.

Rijke keuze HOUTEN PENDULES voor EETKAMER, met 1/4 gangslag.

6. „HARMONIEKAPEL” te Beverwijk.

Directeur: de heer H. W. HOFMEESTER Rz.

President: de heer J. J. VENLET.

20 werkende leden.

- a. Mignonnette (Ouverture)..... J. BAUMANN.
b. Flots de Danube (Donau-Wellen) Concert-Wals..... J. IVANOVICI.

7. „FANFAREGEZELSCHAP” te Broek in Waterland.

Directeur: de heer H. STAPEL.

President: C. HELLINGS.

21 werkende leden.

- a. Au Crépuscule (In 't Avondlicht) Fantasie..... J. B. MINNE.
b. La Reine Aurore (Fantasie)..... GVE. TACH.

8. Harmoniegezelschap „TROU MOET BLYCKEN” te Amsterdam.

Directeur: de heer A. HAUN.

President: de heer W. SCHULZE.

21 werkende leden.

- a. Ouverture les Diamants de la Couronne..... AUBER.
b. Petit Fantaisie de l'Opéra Faust..... GOUNOD.

9. Fanfaregezelschap „EDAMS FANFARECORPS” te Edam.

Directeur: de heer K. VISSER.

President: de heer J. WOLFF.

23 werkende leden.

- a. La Bruyère (Ouverture)..... M. J. H. KESSELS.
b. La Tête Triomphale (Fantasie)... G. JOH. VAN DAM.

J. P. KLUYSKENS, Nieuwendijk 116-118, Hofleverancier van H.M. de Kon.-Reg.

10. Fanfaregezelschap „AMICITIA” te Landsmeer.

Directeur: de heer A. C. PROVILLI.

President: de heer Jb. ROELE.

- a. La Dame du Cœur (ouverture)..... GERH. DUVAL.
 b. La Speranza (Fantasie)..... A. BOSCOLI.

Na afloop verloting, aan welke Vereeniging de prijs van vijftig gulden zal worden toegekend.

's Avonds 7½ uur:

VOLKSOPVOERING

door de Vereeniging „BOGAERS,”

in het lokaal „DE ZWAAN”,

van het Tooneelstuk „DE BLOEM VAN ZAANDIJK”,

Dramatische schets in 3 Bedrijven en Na-spel,

in 1794 handelende onder Oud-Zaandijksche familiën, voor deze gelegenheid vervaardigd, door de heeren G. J. HONIG en C. v. D. ZEYDE.

(Zie programma van Maandagavond.)

Begeleid en opgeluisterd door de Muziekvereeniging „Crescendo”.

(Zie Liederen N° 4 en 5.)

Maandag 17 September.

KINDERFEEST

van 1½—5 uur,

aangeboden aan alle schoolkinderen.

Muziek van het „ZAANDIJSCH FANFARECORPS”.

Des namiddags 1½ uur:

aantreden van alle kinderen op de Kerkstraat.

Steeds de NIEUWSTE MODELLEN in PENDULES en HORLOGES.

Daarna: **OPTOCHT**

langs de gemeente naar den Watermolen en van daar terug langs den Weg en het Guispad naar het

KERMISTERREIN,

alwaar de kinderen poffertjes en andere ververschingen zullen worden aangeboden.

VERMAKELJKHEDEN: DRAAIMOLEN enz.

's Avonds 7½ uur:

DE BLOEM VAN ZAANDIJK,

Dramatische schets uit de jaren 1793 en 1794,

in Drie Bedrijven met een Na-spel,

door G. J. HONIG en C. v. d. ZEYDE.

TWEDE OPVOERING,

door de Vereeniging tot bevordering van Uiterlijke Welsprekendheid:

„BOGAERS.”

Begeleid en opgeluisterd door de Muziekvereeniging „CRESCENDO”.

PERSONEN.

- Trijntje Jacobs Graftdijk, weduwe van
 Jan Dirksz. Vis, burgemeester van Zaandijk, schepen en vroedschap der banne van Westzaanen, geëmmitteerde van het olieslagers-contract, 48 jaar..... Mej. N. DE JAGER.
 Dirk Jansz. Vis, haar zoon, 23 jaar..... de Hr. R. HONIG.
 Pieter Gerritsz. Vis, koopman en olie-fabrikant, burgemeester van Zaandijk, schepen en vroedschap der banne van Westzaanen, 69 jaar..... „ D. DONKER.
 Aris Jansz. van der Ley, papierfabri-
 keur onder de firma Jan, Claes & Aris van
 der Ley, met den molen 't Fortuyn en pel-
 der met 't Guytswijf, 85 jaar..... „ M. J. VIS.
 Jan Huibertsz. Nan, koopman en olie-
 fabrikant, ± 50 jaar..... „ J. VIS HZ.

J. P. KLUYSKENS, Nieuwendijk 116-118, Hofsverancier van H.M. de Kon.-Reg.

Maartje Claas van der Ley, zijne vrouw, nicht van Aris van der Ley, 46 jaar.....	Mej.	L. C. M. ALBERTI.
Maartje Jans Nan, hunne dochter, 20 jaar.	"	A. DE BOER.
Klaas de Jager, 21 jaar.....	de Hr.	P. C. KLUYVER.
Jan van Vleuten, neef van Aris van der Ley en geïnteresseerde in diens zaken, 31 jaar.....	"	R. HONIG.
Jacob Honig Jansz., papierfabriekur in de firma Jacob Honig & Zonen, met de mo- lens de Vergulde Bijkorf en de Wever, 28 jaar.....	"	G. J. HONIG.
Hugo Alexander Zwaanshals, sece- taris der banne van Westzaanen, wonende te Westzaan.....	"	A. A. DONKER.
Meester Hendrik Tobbe, chirurgijn en apothecar.....	"	M. P. DONKER.
Lourens Oomheyn, mr. verwer en glazen- maker, benevens schilder met het penseel...	"	J. C. VIS.
Grietje, dienstbode bij de weduwe Jan Vis.	Mej.	J. M. ALLAN.
Guurtje, dienstbode bij Aris van der Ley.	"	C. A. M. HONIG.
Antje, dienstbode bij de familie Nan.....	"	T. A. HONIG.
Cornelis Smak, boeierknecht bij Aris van der Ley.....	de Hr.	A. J. VIS MZ.

Het eerste bedrijf speelt ten huize van de wed. Jan Vis in 1793; het tweede ten huize van Aris van der Ley in 1794 en het derde ten huize van Jan Nan in 1794.

PERSONEN in het NA-SPEL.

Klaas de Jager, bruidegom.....	de Hr.	P. C. KLUYVER.
Maartje Jans Nan, bruid.....	Mej.	A. DE BOER.
Jan Huibertsz Nan, ... } ouders	de Hr.	J. VIS HZ.
Maartje van der Ley, } der bruid,	Mej.	L. C. M. ALBERTI.
Jan de Jager Evertsz., } ouders v. d.	de Hr.	H. J. VAN DAAL.
Aagje Willems Aijer, } bruidegom,	Mej.	N. DE JAGER.
Aris van der Ley, oud-oom van de bruid.....	de Hr.	M. J. VIS.
Maarten Kee, ... } oom en tante ...	"	W. LEISHMAN.
Aaltje v. d. Ley, } v. d. bruid, } ...	Mej.	A. WELLE.
Jan van Vleuten.....	de Hr.	R. HONIG.
Aagje Jans Honig, zijne vrouw....	Mej.	J. M. ALLAN.
Jacob Honig Jansz.	de Hr.	G. J. HONIG.

Gouden, Zilveren en Nikkelen HORLOGES, tot concurrerende prijzen.

Guurtje Jans Haremaker, zijne vrouw.....	Mej.	C. A. HONIG.
Evert de Jager, broeder van den brui- degom.....	de Hr.	JOH. DE JAGER.
Lijsje de Jong, zijne vrijster.....	Mej.	C. DE JAGER.
Neeltje de Jager, zuster van den brui- degom.....	"	NELLY WELLE.
Jan Jacobsz. Kool, haar vrijer.....	de Hr.	A. A. DONKER.
Grietje de Jager, zuster van den brui- degom.....	Mej.	F. W. WELLE.
Jacob Cornelisz. Breet, haar vrijer.	de Hr.	P. J. J. HONIG.
Claasje Nan, zuster van de bruid....	Mej.	A. M. HONIG.
Hajo Houttuyn.....	de Hr.	N. V. WIJNGAARDEN.
Burgemeester Pieter Vis.....	"	D. DONKER.
Jacob Vis.....	de Jongh.	W. DE JAGER.
Adam Adamie, broodbakker in „de Oliphant”.....	de Hr.	H. J. DE BOER.
Antje, dienstbode bij de familie Nan....	Mej.	T. A. HONIG.
Guurtje, dienstbode.....	bij	"
Cornelis Smak, boeier- knecht.....	Arise v. d. Ley	C. A. M. HONIG.
	de Hr.	A. J. VIS MZ.

Het Na-spel is een tafereel uit het huwelijksfeest van Klaas de Jager en Maartje Nan en speelt ten huize van Jan Nan.

(Zie Liederen N° 6—10.)

Dinsdag 18 September.

Des namiddags 1½ uur:

VOLKSSPELEN

op het land van de heeren GEBRS. DE JONG, tegenover
het Guispad.

TOEGANG tot het terrein over de brug van den heer JB. LATENSTEIN,
UITGANG oostwaarts over de hulpbrug.

(Toegang van kinderen verboden, mits onder geleide.)

De spelen zullen worden opgeluisterd door MUZIEK van het „ZAANDIJKSCHE FANFARECORPS”.

PROGRAMMA.

EERSTE AFDEELING.

1. Souvenir de Zaandijk (Pas-redoublé) par *A. Torelli*.
2. La Fille du Régiment (Fantaisie) *Jos. Kessels*.
3. Homage à St. Cécile (Andante)..... *F. Schubert*.
4. L'Élisire d'Amorë (Fantaisie)..... *M. J. H. Kessels*.
5. Souvenir de Maassluis (Pas-redoublé)..... *Torelli*.

TWEDE AFDEELING.

6. Leopold II (Pas-redoublé) par *J. Christophe*.
7. Maritana (Fantaisie)..... „ *Jos. Kessels*.
8. Ruïnes d'Afflichem (Valse)..... „ *F. van der Bossche*.
9. Bella Rosa (Ouvverture-facile) „ *Jos. Kessels*.
10. Potpourri-Populaire..... „ *E. Renaud*.

SPELEN:**a. Mannen boven 17 jaar.****1. TOBBESPEL.**

Door loting worden de deelnemers tot paren ingedeeld; zij moeten met één speer een schuifje onder in een tobbe treffen; de winners kampen opnieuw, tot 2 winners overblijven.

2. WEDLOOP MET HINDERNISSSEN.

De hindernissen bestaan in: door een ton kruipen, onder een kleed door en over een gespannen touw heen. Indeeling tot paren; de winners kampen opnieuw, tot er 2 overblijven.

3. WATERKUIPJES OP HET HOOFD DRAGEN.

Indeeling door loting tot paren; den winners worden opnieuw hun volgnummer toegewezen, tot er 3 overblijven.

4. KAARSENHAPPEN.

Door loting worden de deelnemers tot paren ingedeeld. Zij zullen uit een kuip, gevuld met water, een drijvende kaars moeten happen, zonder met hunne handen daaraan te raken. Die het eerst daarmede op de aangewezen plaats is, is winner; de winners kampen opnieuw, tot er 2 overblijven.

REPETITIE QUANTIÈMNÉ-HORLOGES enz.**b. Jongens van 14—17 jaar.****5. RINGSTEKEN.**

Door loting wordt de volgorde bepaald. Ieder deelnemer, in een karretje gezeten, wordt door 2 der Commissieleden van een hellend vlak afgelaten en moet met een speer een ring treffen; zij, die het langst aanblijven, zijn winners; duurt de strijd te lang, dan heeft het bestuur het recht door het lot te beslissen.

6. KAMPEN OP DE BOEGSPRIET.

Indeeling door loting tot paren. Twee kampioenen begeven zich met een bezem gewapend op een gegeven oogenblik ieder op een der uiteinden van den boegspriet. Zij moeten elkaar teemoet loopen en met den bezem van den boegspriet trachten af te duwen. Hij, die het eerst van den boegspriet afraakt, verliest. De winners worden weer tot paren ingedeeld. Slaan, enz. is op straffe van verlies verboden.

7. BEUN- OF BRUGLOOPEN.

Indeeling door loting tot paren. Die het eerst het toppunt, waaraan een stok is bevestigd, aanraakt, is winner; de winners kampen opnieuw, tot er 4 overblijven. Aanraken van de leuning is op straffe van verlies verboden.

c. Jongens van 12—13 jaar.**8. BOLLENHAPPEN.**

Door loting worden de groepen door de Commissie aangewezen hunnen kamp aan te vangen; zij zullen, staande op hunne aangewezen plaats, het aan een touw bevestigd brood moeten ophappen. Die het eerst hieraan heeft voldaan is winner; de winners kampen opnieuw. De Commissie regelt verder.

De prijzen bestaan in huishoudelijke en praktische voorwerpen.

LOTING, AANGIFTE en UITREIKING DER PRIJZEN, door de Commissie nader te publiceren.

's Avonds 7½ uur:

VOLKSOPVOERING,

in het lokaal „De Zwaan”,

van het Oratorium „DIE SCHÖPFUNG” (De Schepping).

DIRECTEUR DE HEER J. J. M. SICKING.

Met medewerking van de Solisten Mevr. HAVERMAN—POST, de
• heeren J. J. ROGMANS en JOH. M. MESSCHAERT.

Begeleiding van Piano door Mevr. VRENDENBERG—LYKLES.

*(Dubbel strijkkwartet van Amsterdam.)*Tijdens de UITVOERING, alsmede in de PAUZE, is het
ROOKEN IN DE ZAAL VERBODEN.*(Zie Liederen N° 11 en 12.)***Woensdag 19 September.**

Des namiddags van 2½—4½ uur:

Matinéein den Zomertuin „BREDENHOF”,
door het STEDELIJK MUZIEKCORPS van Purmerend,

Directeur: J. P. GROOT. (30 personen.)

PROGRAMMA.

- N° 1. Salut à Zaandijk..... * * *
- „ 2. „La Reine d'Été”, Ouverture..... *Ch. Panne.*
- „ 3. { a. De Lente,.. } 2 Salonstukken *J. P. Groot.*
 { b. De Zomer,.. }
- „ 4. Fantaisie sur l'Opera „Maritana”.. *Jos Kessels.*

- N° 5. Fraternité, Marche Solennelle..... *J. Martin.*
- „ 6. „Fleurs des Champs”, 2e Fantaisie..... *W. van Perck.*
- „ 7. Il Bacio, Valse de Concert..... *A. Arditti.*
- „ 8. Lustspiel-Ouverture..... *Kéler-Béla.*
- „ 9. Wilhelmus, oude zetting..... * * *

's Avonds 7½ uur:

TWEEDE UITVOERING

VAN HET ORATORIUM

„Die Schöpfung”,

Muziek van J. HAYDN,

in het lokaal „DE ZWAAN”.

Directeur: de heer J. J. M. SICKING.

Solisten:

- Mevr. B. HAVERMAN—POST, te Amsterdam. . . Sopraan.
- De heer J. J. ROGMANS, „ „ . . . Tenor.
- „ „ JOH. M. MESSCHAERT, „ „ . . . Bas.

Begeleiding van Piano door Mevr. A. Vrendenberg—Lykles te
*Koog aan de Zaan en Dubbel Strijkkwartet van Amsterdam.*Tijdens de uitvoering, alsmede in de pauze, is het
ROOKEN IN DE ZAAL VERBODEN.

Gefektshefjes zijn des avonds in de zaal verkrijgbaar, a 25 cent.

*(Zie Liederen N° 13 en 14.)***Donderdag 20 September.**

's Morgens van 7 — 7½ uur,

Klokluiden en Kanonades.

GROOTE HISTORISCHE OPTOCHT,

voorstellende DE GESCHIEDENIS DER GEMEENTE,
opgehuisterd door 2 muziekcorspen, zegewagens, enz. enz.

REGLEMENT VAN ORDE.

1. Het opstellen geschiedt op een afgesloten terrein vóór het Station.
2. Ten 8½ ure worden de deelnemers in „de Zwaan” verwacht, waar zij groepsgewijze (te beginnen met groep I en zoo vervolgens) zullen gegrimmeerd en gekleed worden.
3. Nadat allen gereed zijn, gaat men met elkaar naar het terrein, waar de deelnemers worden verzocht zich bij de borden te scharen, waarop het nummer van hun groep is aangegeven.
4. Te 11 ure zal de optocht een aanvang nemen.
5. Ter handhaving van de goede orde worden de deelnemers verzocht, geen publiek in of tusschen de groepen toe te laten en de afstanden onderling te bewaren.
6. Het keerpunt zal zijn op het terrein ten noorden van de fabriek „de Eng'el”.
7. Op de heenreis zal voor het gemeentehuis een oogenblik halt worden gehouden.
8. De terugtocht zal in dezelfde volgorde geschieden en gaat over de Kooger Spoorstraat naar het Station terug, alwaar ontbonden zal worden.

A. EERSTE AFDEELING.

Het CORPSMUZIEK der d.d. Schutterij van de stad *Alkmaar*, onder directie van den heer J. M. OTTO.

Drie LEDEN DER FEESTCOMMISSIE tot regeling van den Optocht. G. STROOTMAN, M. J. VIS en Jb. SCHIPPER JR.

B. TWEDE of GESCHIEDKUNDIGE AFDEELING.

EERSTE GEDEELTE.

Bevattende de middeleeuwen.

1. Heer **Johan Paypaert**, wapenherant van het graafschap „Holland”, te paard M. P. DONKER.

Heerlijkheid Zaenden. ± Anno 1280.

Willem van Zaenden, Heer dezer landen, trekt met zijn gewapende onderdanen ten strijde tegen de Drechtter-Friezen.

2. Schildknecht, met het wapenschild van Zaenden, (*een rood kruis op een zilveren veld*), hoofdman der krijgsknechten PIETER MUSCH.
3. **Simon van Haerlem**, lijfknaap, met den krijgshelm van Heer W. van Zaenden (*Helmtteken: 2 gouden buffelhorens; dekkleeden: rood en wit*) AUGUST ADRIAAN DONKER.
4. Heer **Willem van Zaenden**, Ridder, in volle wapenrusting te paard, met zijn banderol (*wit met een rood kruis*).....GERRIT JAN HONIG.
- 5—8. Boogschutters: CORNS. MUSCH, KLAAS LANDSMAN JR., KLAAS KWADIJK en JAN VAN ENKHUYZEN.
- 9—13. Speerknechten: JACOB GROOT, JACOB KLAPMUTS, PAULUS RENSEN, ARIS STAD en FREDERIK WOERDEMAN.

Ambachtsheerlijkheid Westzaenden en Crommenie. Anno 1304—1397.

De Heeren verleen handvesten en privilegien aan de ingezetenen.

14. Wapendrager met het wapen van de banne West-

zaanden, zooals dit geschonken is door Heer Jan van Beaumont (*Gevierendeeld: 1 en 4 in rood een zilveren leeuw; 2 en 3 in zilver een roode leeuw; de leeuwen gekeerd naar de verticale deelingslijn*).....

PIETER COUWENHOVEN JANSZ. JR.

15. **Robert de Gluves**, lijfknaap, met den krijgshelm van Beaumont. (*Helmteeken: een zwarte leeuw met rooden tong en klauwen; dekkleeden: zwart en geel*.....
COENRAAD HONIG.
16. Heer **Johan van Henegouwen**, Heere van Beaumont, graaf van Soissons, Heere van Chimay, ter Goude, Schoonhoven, ter Tholen, Beverwijk, Westzaanden en Crommenie, enz. Ridder, stadhouder van Holland, Zeeland en Friesland, in volle wapenrusting te paard, met zijn krijgsbanier. (*In een goud veld 4 leeuwen, twee aan twee geplaatst, waarvan de eerste en vierde zwart en de tweede en derde rood, met een blauwen barenstel in het schildhoofd*).....ALBERT JACOB VIS MZ.
17. **Albert van Egmond**t van Meeresteyn, knape, dragende den standaard-banier van Châtillon. (*Gevierendeeld: 1 en 4, Châtillon: in rood 3 palen van vair, met een schildhoofd van goud; 2 en 3 Henegouwen: in goud 4 leeuwen, de eerste en vierde zwart, de tweede en derde rood*)..... MARTINUS FUST.
18. Heer **Guy van Châtillon**, graaf van Bloys, heer van Avennes, van Beaumont, van Schoonhoven en ter Goude, Beverwijk, Westzaanden en Crommenie, Ridder, in hofkleedij te paard, met privilegie in de hand...RENS HONIG.

TWEDE GEDEELTE.

Stichting van het Gehucht de Vijf Broers, of Zaandijk.

19. **Heynric Pietersz. Oudt-Heyn**, de stichter, met den giftbrief in de hand.....CORNELIS BÖRNEMANN.

HORLOGES van VOUCHERON en CONSTANTIN.

20. **Arent Heynriesz.**, voorstellende de landbouw KLAAS KUYPER.
21. **Direk Heynriesz.**, voorstellende de veeteelt.....
ANDRIES ZONDERLAND.
22. **Willem Heynriesz.**, voorstellende de visscherij.....
HENDRIK ENGEL.
23. **Pieter Heynriesz.**, voorstellende de scheepvaart, doopsgezind.....JAN BÖRNEMANN.
24. **Aryaen Heinriesz.**, voorstellende de scheepvaart, doopsgezind.....JAN JONKER.

DERDE GEDEELTE.

De Hervorming. ± Anno 1540.

25. **Martinus Duncaneus**, pastoor te Wormer, rector der Latijnsche school aldaar, rijdende op een muilezel...
SIMON BOEKE.
- Hervormden worden gevangen genomen en naar Amsterdam gevoerd.*
- 26 en 27. Twee hervormde huislieden, geboeid: S. ERO en G. KRIJT.
- 28—30. Drie hellebardiers: KLAAS RELK, CORNELIS BROUWER en IJSBRAND WITBAARD.

VIERDE GEDEELTE.

De Spaansche troebelen. ± Anno 1573.

Het Staatsche krijgsvolk komt in Noord-Holland en bezet ook de dorpen en de schansen in de Zaanlanden.

31. **Jonker Diedrye van Sonoy**, Goeverneur van het Noorderkwartier, vertegenwoordiger van den Prins van Oranje, in wapenrusting te paard.....CORNELIS EVERT SMIT.

32. **Nicolaes Ruychaver**, hopman van een vendel voetvolk in staatschen dienst.....L. J. A. VAN EKEREN.
33. Tambour CORNS. BRAND PZ.
34. Vendrig met den Princenvlag (*orange—lauge—lten*)
CORNS. DE JAGER JZ.
- 35 en 36. Twee Muskietiers: P. DE BOER HZ. en D. LANDSMAN.
- 37 en 38. Twee Pickeniers:.. JGH. TIMMER en D. GORTER PZ.

De Zaanlanders wapenen zich, worden Vrijbuiters en berokkenen veel schade aan de Spanjaarden.

Een **VLIBOOT** (roeijacht met zeilvermogen, galeisgewijze gemaakt, met een verschansing vooraan tot beschutting voor musketkogels) bemand met vrijbuiters. Aan den achterstevan waait een oranjevlag met de inscriptie: *Vive le Geus*.

39. **Joachim Kleynsorg**, Vrijbuiters-Capitein. JOSEPH GOBIELJE.
- 40—44. Zaanse Vrijbuiters: J. ABERCROMBIE, A. GOEDHART, B. NIEMANN, J. ROOSJE en P. RENSEN.

Het gehucht „de Vijf Broers” na de inneming van Westzaan door de Spanjaarden verwoest.

- 45—48. Vluchtende bewoners naar Wormer: MAARTEN BRAND, SIMON DOVES, CORNELIS KRUYT en DIRK SEEBACH.
- 49—50. **Lambert Meliszoon** vlucht met zijn oude moeder van Westzaan naar Hoorn.

De Spanjaarden worden uit de Zaanlanden verdreven.

- 51 en 52. Twee Spaansche krijgslieden, geboeid: A. ROOSENDAAL en F. TEN VELDE.
- 53 en 54. Twee Vrijbuiters:.....G. IJFF en H. DE LANGE.

VIJFDE GEDEELTE.

Opkomst van Zaadijk. — Bouw der Hervormde kerk. Anno 1642.

55. Banierdrager met standaardvlag, waarin het Zaadijksche wapen (*zijnde nog gelijk aan dat der banne van Westzaanden*).....KLAAS LANDSMAN.
56. Ds. **Jacobus Borstius**, eerste predikant van Zaadijk (ber. A^o 1638 en vertr. A^o 1644 naar Dordrecht) en eerste geschiedschrijver van het dorp. MAARTEN BREEUWER Cz.

Model van de **HERVORMDE KERK**, gebouwd in 1642, vergroot in 1707 en verbrand in 1878. (*Gemaakt door K. LANDSMAN, met medewerking van P. HAAN en J. SPREEUW.*) Dit wordt gedragen door:

- 57 en 58. Twee werklieden:.....W. v. KEULEN en J. REM.
59. **Gerrit Pietersz.**, schepen en vroedschap in de banne van Westzaanden en regent van Zaadijk.. ABRAHAM KUYPER.
60. **Pieter Gerritsz. Buerman**, eerst ouderling te Westzaan, later te Zaadijk, schepen en vroedschap der banne en van Zaadijk, lid der bouwcommissie voor de nieuwe steenen kerk.....PIETER KWIST.
61. **Dirck Willemsz. Prins**, ouderling te Zaadijk, lid der bouwcommissie voor de nieuwe steenen kerk, schepen en vroedschap der banne en van het dorp. PIETER PRINS Pz.
62. **Hendrik Jansz. Egges**, eerst ouderling te Westzaan, in 1638 diaken te Zaadijk, lid der kerkbouw-commissie, schepen en vroedschap der banne en van Zaadijk
GERRIT SCHOONE.
63. **Jan Jansz. Hoyhuys**, lid van de bouwcommissie voor de nieuwe steenen kerk, kerkmeester, later schepen en vroedschap der banne en van het dorp. CORNELIS STARREVELD.

ZESDE GEDEELTE.

Bloei van Koophandel en Zeevaart.*Kooplieden en fabrikanten enz. uit dat tijdperk.**Anno 1660—1750.*

64. **Symon Gerritsz. Visser**, koopman en reeder, schepen en vroedschap der banne van Westzaanden, burgemeester van Zaanlijk, gecommiteerde van de Groenlandsche visscherij JAN JACOB DEKKER.
65. **Floris Cornelisz. de Lange**, koopman en reeder, schepen en vroedschap der banne, burgemeester van Zaanlijk GERBRAND VIS HZ.
66. **Pieter Gerritsz. van der Ley**, papierfabrikant. Hij begon A^o 1674 met Jacob en Adriaan Honigh aan de Zaan voor het eerst de witte papiersoort te fabriceren, JAN SCHEEPBOUWER.
67. **Jacob Cornelisz. Honigh**, papierfabrikant (sedert A^o 1674 van de witte soorten) en reeder, diaken bij de Doopsgez. gemeente en schepen van de Enge-Wormer . ABRAHAM HONIG Cz.
68. **Dirck Symonsz. Moeriaen**, oliefabrikant en reeder, bekend leeraar der Doopsgezinden in de gemeente te Koog en Zaanlijk HAJO VIS JUNIOR.
69. **Arent Cornelisz. Breet**, oliefabrikant, gecommiteerde van het olieslagers-contract WILLEM AHLING.
70. **Dirk Jansz. Vis**, oliefabrikant, vroedschap en schepen der banne, burgemeester van Zaanlijk JACOB JAN VIS.
- 71 en 72. Twee Ambachtslieden: G. MAY en M. BONT.

Een ZEGEWAGEN, voorstellende KOOPHANDEL en ZEEVAART, met molen, scheepje en verdere attributen

- van handel, nijverheid en scheepvaart, waarbij zich bevinden:
73. **Mercurius**, de god van den koophandel, met den slangenstaf JACOB VERDONK.
74. **Neptunus**, de zee-god, met de drietand . JAN VAN ROSSUM.
- 75 en 76. Twee Varensgezellen: JAN DE JAGER en PIETER COUWENHOVEN.
77. **Adriaan Pel**, koopman en pelder, gecommiteerde van het Pelderscontract SIMON TEELING.
78. **Jan Pietersz. Stokvis**, oliefabrikant, schepen en vroedschap der banne, burgemeester van Zaanlijk, gecommiteerde van het olieslagerscontract DIRK VISSER.
79. **Willem Adriaansz. Couwenhoven**, verfmaaijder, regent van het dorpsweeshuis en armenvoogd .. ADRIAAN KUIKEN.
80. **Jan Lourensz. Hogendorp**, oliefabrikant, regent van het dorpsweeshuis en armenvoogd JACOB VROLIJK.
81. **Adriaan IJsbrandsz. Brand**, houtzager, regent van het dorpsweeshuis en armenvoogd CORNELIS VIS.
82. **Gerrit Jansz. Vis**, oliefabrikant en reeder, schepen en vroedschap der banne, burgemeester van Zaanlijk, gecommiteerde van de Groenlandsche walvisch-visscherij. GERRIT VIS JANSZ.

ZEVENDE GEDEELTE.

Zeden, gewoonten en kleederdracht.

Een model ZAANSCH E PLEIZIERBOEIER, getrokken door:

83—85. WILLEM STAD AZ., JAN LOON en HENDRIK KOENE.

Een origineel GLAZEN TENTJACHTJE, welk vaartuig vroeger gebruikt werd in hoofdzaak door de Zaan-

sche vrouwen en meisjes, om ter kerk, op bezoeken en naar de kermis te gaan. In dit jachtje bevinden zich:

86. Een stuurman JAN H. FUST.
 87 en 88. Twee boeierknechts: JAN GORTER en CORNELIS BRAND.
 89—92. Vier meisjes: ANNA LOUISA SCHOORL, FREDERIKA WILHELMINA WELLE, JACOBA SCHIPPER en JOHANNA MARGARETHA FREDERIKA WELLE.

Het tentjachtje wordt gevolgd door:

- 93—94. Twee kerkgangsters: G. NIEUWKAMP—BAKKER en P. KEIJZER—KOK.

Eene bruidstoet, enz.

- 95—97. Een strooijonker en twee voor-strooiertjes: JAN LATENSTEIN, ANTONIA ZETHOVEN en CATHARINA HONIG.
 98. Een bruidegom HENDRIK JAN VAN DAAL.
 99. Een bruid CORNELIA A. M. HONIG.
 100—103. Vier achter-strooiertjes: WILHELMINA DE JAGER, JACOBA MENARDA WELLE, CORNELIA MARIA KUIJT en ANNA MARIA HONIG.
 104 en 105. Tantes van de bruid: A. VAN DAAL—VIS en CATHARINA MARIA HAAS.
 106—121. Heeren, vrouwen en meisjes: CORNELIS SNUIF en CORNELIA MARIA SNUIF, DINA JOHANNA MENZEL en CORNELIA J. HONIG, TITIA AGATHA HONIG en TITIA LATENSTEIN, MARIA SNUIF en JACOB GERHARD KUIJT, NEELTJE VREDENDUIN en SIMON DE JAGER, GEERTRUIDA ZETHOVEN en TITIA COUWENHOVEN, DIEUWERTJE GOEDHART en CORNELIS SCHOORL, ELIZABETH LATENSTEIN en JOHAN JAKOB KUIJT.

ACHTSTE GEDEELTE.

Patriottentijd en Fransche overheersching.

Een detachement van het gewapend Burgergenootschap trekt te velde naar Utrecht. — A° 1787.

122. **Dirk IJff Cornelisz.**, Capitein-Commandant van het genootschap, later Notaris en Secretaris van Zaadijk, ADRIAAN MAY.
 123. **Jan Kop**, Luitenant
 124. **Louris Ruys**, Tamboer G. BONGAARDT.
 125. **Cornelis Schoorl**, Sergeant C. SCHOORL.
 126. **Hendrik Bos**, P. BOEKE.
 127. **Cornelis Goezinne**, Schutters C. v. D. STADT.
 128. **Pieter Nieuwstad**, C. VREDENDUIN.

De Vrijheidsboom geplant op de Kerkstraat en plechtig ingewijd 14 Juli 1795.

129. **Jacobus Alberti**, Capiteyn der Schutterij CORNELIS KUIJKEN.
 130. **Hendrik Tobbe**, Chirurgijn, Kapiteyn-Luytenant der Schutterij EVERT VISSER.
 131. **Klaas de Vries**, Mr. Timmerman, bouwmeester van den Vrijheidsboom BAART OTTER.
 132 en 133. Twee werklieden JACOB HEIN en PEETOOM.

DE VRIJHEIDSBOM, vervaardigd volgens de daarvan bestaande plaat. Aan de zuil, die den boom omsluit, hangen drie schilden: „Vrijheid en Gelijkheid”, „Broederschap” en „Hulp der Franschen”.

134. Ds. **Jan Anthonie Hachenberg**, Predikant bij de

- Hervormde Gemeente (ber. 1785 en vertrokken naar Amsterdam in 1796).....CORNELIS STUFFERS.
135. **Cornelis Brandenburg**, Kantoorschrijver en Boekhandelaar, Sergeant der SchutterijPIETER KRAP.
136. **Neeltje de Leeuw**, zijne vrouw, dragende op den arm hun dochtertje **Aagje Brandenburg**.....
Mej. A. KRAP.
- Kooplieden, Magistraatspersonen en Leden van Comité's, enz. uit dien tijd.*
137. **Pieter Gerritsz. Vis**, Oliefabrikant en Koopman, Vroedschap en Schepen der banne van Westzaan, Burgemeester van Zaadijk.JOHANNES JACOBS.
138. **Gerrit Cornelisz. Honigh Junior**, Papierfabrikant, Vroedschap en Schepen der banne, Burgemeester van Zaadijk, later President van de Municipaliteit.....
CORNELIS HONIG DZ.
139. **Jan van Vleuten**, Papierfabrikant ter firma Jan, Claes & Aris van der Ley, lid van het Comité van Waakzaamheid, der Municipaliteit en van het Bansbestuur, later Maire ..PIETER JACOBUS JOHANNES HONIG.
140. **Jan Aggesz. Kool**, Papierfabrikant, lid van het Comité van Algemeen Welzijn, Directeur van de Afdeling Zaadijk van de Oeconomische Maatschappij....
GERARD ADR. DEKKER.
141. **Klaas Adriaansz. Honigh**, Oliefabrikant, Secretaris van de Commissie van Algemeen Welzijn
CORNELIS ZETHOVEN.
142. **Jan van Bergen**, Koopman en Pelder, lid van het Comité van Koophandel en Zeevaart.....JAN STURMAN.

143. **Jacob Honig Jansz.**, Papierfabrikant, later Municipale raad en Assessor.....KLAAS MAY.
144. **Arent Breet**, Papierfabrikant, ter firma C. & J. Honig Breet, President der Commissie van Algemeen WelzijnJAN M. STOLP.
145. **Lourens Oomheyn**, Mr. Schilder en Glazenmaker, en Schilder van Landschappen, Zaangezichten, enz.....
HENDRIK DE VRIES.
1804. Juni. *Generaal Marmont komt met een gevolg van 60 personen in 8 boeiers te Zaadijk. In 10 tentjachtjes bezochten zij den papiermolen „de Veenboer“ der firma C. & J. Honig Breet en gebruikten daarna bij de eigenaars eenige ver-
verschingen.*
146. Generaal **Marmont**, bevelhebber van het Fransche leger in Holland.....JACOB PIETER DONKER.
147. Een Fransch Officier, zijn Adjutant...ALBERT SCHOORL.
1813. *Fransche overheersching. Oranje-oproer aan de Zaan.*
- 148 en 149. Twee Fransche douanen: PIETER BELK en PIETER SCHAAP.
150. Meester **Jacob Cornelis Honig**, Advocaat, Tooneelschrijver, als Maréchal de Logis van het 2e regiment Gardes d'honneur, in garnizoen liggende te Metz, te paard.....HENDRIK J. TEN ZELDAM.
151. **Barend Smit**, gevangen genomen en terecht gestaan als een der hoofden in het oproer tegen het Fransche juk, doch na verdediging door Mr. Honig vrijgesproken.....G. v. AMERSFOORT.

NEGENTE GEDEELTE.

Herstel der Onafhankelijkheid.

Een bataillon van den Landstorm, gewapend met pieken en versierd met oranjeocarden en palmtak.

152. **Hajo Houttuyn**, Kapitein van de 6e Compagnie 1e Bataillon van den Landstorm **JOHAN DE JAGER.**
153. **Evert de Jager**, Sergeant bij de 6e Comp. van het 1e Bat., dragende het Vaandel (*Oranjevlag*).
JACOB KOENE.

154—157. Manschappen van den Landstorm: G. HELLEMAN H.Cz., SIMON KAPER, D. KUIJT, M. KLOKMAN.

158 en 159. Een rijtuig waarin twee **Oud-strijders**, ridders van het Metalen Kruis, met banier: **GERRIT HUIJSMAN**, wonende te Zaandijk, en G. MEIJER, geboren te Zaandijk, wonende te Zaandam, zijnde voorzitter van de Vereeniging „Het Metalen Kruis, Zaanlandsche Gemeenten”, met de banier der Vereeniging.

C. DERDE AFDEELING. HET HEDEN.**I.**

160. **Heraut van de gemeente Zaandijk**
JACOB CORNELIS VIS.

161. Banierdrager van het „Zaandijksch Fanfarecorps”.
162. „Zaandijksch Fanfarecorps”, dat zich nu en dan tijdens den optocht laat hooren.

II.

Deputaties van Vereenigingen en Corporaties.

163. Het Departement van de Maatschappij „tot Nut van 't

Algemeen”, met de onderafdeelingen: „Spaarbank”, „Volks-Leesbibliotheek”, „Bibliotheek-Voordrachten” en „Huis-vlijt”.

164. „Moederlijke Liefdadigheid”.
165. „Vereeniging tot Ondersteuning van Herstellende Kranken”.
166. Muziek- en Zangvereeniging „Door Eendracht Bloeiende”.

III.

Een **ZEGE-WAGEN MET DE ZAANDIJKSCHE DORPS-MAAGD**, houdende in de eene hand een lauwerkranen en in de andere het gemeentewapen. (*Gevierendeeld: 1 en 4 in zilver een roode leeuw; 2 en 3 in rood een zilveren leeuw, de leeuwen gekeerd naar de verticale deelingslijn.*)

167. De dorpsmaagd wordt voorgesteld door **TRIJNTJE ROOSDORP.**

In deze wagen bevinden zich nog eenige meisjes, voorstelende eenige der hier beoefende **WETENSCHAPPEN, KUNSTEN**, enz.:

168. **HISTORIE**,
169. **ZANG EN MUZIEK**,
170. **TOONEELSPEL-KUNST**,
171. **SCHOONRIJDEN.**

IV.

Vervolg Deputaties van Vereenigingen.

172. Vereeniging tot Bevordering van Uiterlijke Welsprekendheid „Bogaers”.
173. Rederijkerskamer „Hierna Beter”.
174. Tooneelvereeniging „Denken doet Spreken”.
175. IJschub „Thialf”.
176. IJvereeniging „Willem Barentsz”.

J. P. KLUYSKENS, Nieuwendijk 116-118, Hofsverancier van H.M. de Kon.-Reg.

177. Gymnastiek-Vereeniging „Simson”.
178. Vereeniging „Tot bevordering van Getrouw Schoolbezoek”.
179. Timmerlieden-Vereeniging „Ons Nuttig Streven”.
180. „Werkmans-Ondersteuning”.
181. Afdeling der Noordhollandsche Vereeniging „Het Witte Kruis”.
182. Oudheidkundige Vereeniging „Jacob Honig Jsz. Jr.”.
- D. OLLJ Jz., Jb. NANNING en G. SCHIPPER, LEDEN DER FEESTCOMMISSIE tot regeling van den Optocht.

Des namiddags, na afloop van den optocht,

CONCERT

in het lokaal „DE ZWAAN”,

aangeboden aan de DEELNEMERS van den OPTOCHT,

en verder toegankelijk voor INTEEKENAREN, HOUDERS VAN FEESTKAARTEN, en voor zooveel de plaatsruimte het toelaat ENTRÉE.

MUZIEKCORPS van de D.D. SCHUTTERIJ te ALKMAAR.

DIRECTEUR: de heer J. M. OTTO.

PROGRAMMA :

- N° 1. Die Kaiser-Parade, militärisches Tonbild..... R. Eilenberg.
- „ 2. Ouverture de Concert „Le Conquerant A. Goussier.
- „ 3. Chants d'Hyménée, suite de Valse Czibulka.
- „ 4. Feuilles d'Album, Fantaisie originale... N. A. Bouwman.
- „ 5. Musikalische Tauschungen, Potpourri..... Ad. Shreiner.
- „ 6. Thomson's Pudding, Marsch Paulus.

Gouden, Zilveren en Nikkelen HORLOGES, tot concurrerende prijzen.

's Avonds 7¹/₂ uur,

Avondfeest

in het lokaal „de Zwaan”,

aangeboden aan heeren en dames INTEEKENAREN en HOUDERS VAN FEESTKAARTEN en voor zooveel de plaatsruimte het toelaat tegen entrée.

Met medewerking der Gymnastiekvereen. „SIMSON”.

PROGRAMMA.

1. OFFICIEELE OPENING.
 2. TABLEAU-VIVANT „DE ZAANNIMF” MET VOORDRACHT, zijnde eene allegorische voorstelling van de stichting der gemeente Zaandijk:
Zaannimf.
Zaandijksche Dorpsmaagd.
Oudt-Heyn en Zonen.
 3. STAAFOEFENINGEN.
 4. GROEPOEFENINGEN.
- ← PAUZE →
5. OEFENINGEN AAN HET REK.
 6. TABLEAUX-VIVANTS MET VOORDRACHT, voorstellende:
 - A. De Oorlog.
 - B. De Vrede.
 7. MARMERGROEPEN:
 - A. Laokoön.
 - B. Borghesische vechter.
 - C. Eteokles en Polynkles.
 - D. Strijd om het lijk van Patroklos.
 - E. Menslaos en Patroklos.
 - F. I. Grieksche worstelaars.
 - II.
 - G. Strijd tegen de vriers.
 - H. Phaanatos en Hypnos.
 - I. De zeven van Thebe.

De Tableaux-Vivants worden bescheenen door kalklicht.

ALLES AFGEWISSELD DOOR MUZIEK EN VOORDRACHTEN.

TOELICHTING der MARMERGROEPEN.

- No 1. **Laokoon.** Laokoon, een offer aan den god Poseidon brengend, wordt met zijn beide zonen door twee uit zee komende slangen verslonden.
Groep, gevonden in een wijnberg, in 1506, door een Romeinsch burger. De oudste zoon schijnt nog ongedeerd; de jongste weert stervende en onbewust, evenals zijn vader, de slangenkop af.
- No 2. **Borghesische vechter.** Marmerbeeld, voorstellende een gladiator.
- No 3. **Eteokles en Polynkles.** Twee zonen van Oedipus, uit het rampzalige geslacht van Laïas, zouden volgens huns vaders wil na diens dood om het jaar over Thebe heerschen. Polynkles, de oudste, voerde het eerst de heerschappij, maar werd door zijn broeder verdreven en uit den staat gebannen. Hij begaf zich naar Argos en trok met Argyaische vorsten verbonden tegen Thebe op. In den nu volgenden strijd, dooden de broeders elkander in een tweegevecht.
- No 4. **Strijd om het lijk van Patroklos.** Op den voorgrond Ajos, het lijk van Patroklos verdedigend tegen Hector en Aeneas. Meriones zich snel bukkend, beurt het lijk op zijn rug, terwijl Menelaos en Ajas Oileuszoon, de kleine, het bij de voeten wegsleuren.
- No 5. **Menelaos en Patroklos.** Menelaos beproeft zijn gedooden makker uit den strijd weg te slepen.
- No 6 en 7. **Grieksche worstelaars (I en II).** Voorstellende worstelaars uit de oudheid, in de dagen der Olympische spelen.
- No 8. **Strijd tegen de vrijers.** Odysseus als bedelaar vermoemd, van zijn zwerftochten op het eiland Ithaka terugkeerend, ontmoet in zijn huis verscheidene mannen, die naar de hand zijner vrouw, Penelope, dingen. Om haar keus te bepalen zou hij, die den boog van Odysseus kon spannen, haar man worden. Niemand kan dit en tot niet geringe verwondering spant de bedelaar dezen boog, werpt zijne vermooming af en doodt alle vrijers.
- No 9. **Phanatos en Hypnos.** Twee Romeinsche goden, voorstellende de Dood en de Slaap.
- No 10. **De zeven van Thebe.** Polynikles met de Argyaisché vorsten den eed voor de muren van Thebe zwerende.

Na afloop van dit programma gelegenheid om den inwendigen mensch te versterken.

Daarna: BAL,

onder leiding van den heer M. CONTENT.

(Zie Liederen N° 15—19.)

Vrijdag 21 September.

'S A V O N D S:

VERLICHTING VAN DE GEMEENTE A LA GIORNO.

Dissolving Views,

op het land van de H.H. GEBrS. DE JONG, tegenover het Guispad.

Kermisavond.

(Zie Liederen N° 20 en 21.)

Zaterdag 22 September.

Ring- en Admiraalzeilen

in de Zaan, langs de gemeente ZAANDIJK,

georganiseerd door de ZAAANLANDSCHE ZEIL-

VEREENIGING,

EN OPGELUISTERD DOOR

het MUZIEKCORPS der d.d. SCHUTTERIJ der stad ALKMAAR.

Des voormiddags 10 uur:

KANONADES

EN

VERZAMELING VAN ALLE MEDEWERKENDE VAARTUIGEN

op het Feestterrein nabij het Badhuis te Zaandijk.

Ten 10¹/₂ uur:**GEMEENSCHAPPELIJK ADMIRAALZEILEN**

langs de gemeente ZAANDIJK.

Ten 12 uur:

Ringzeilen op het Zaandijker Wijd.

KLASSE I. SLOEPEN, CENTERBOARDS (scherpe vaartuigen, met of zonder middenzwaard).

" II. BOEIERS.

" III. TJOTTERS.

" IV. GONDELS.

Om prijzen en premien, bestaande uit VERGULD ZILVEREN en ZILVEREN HERINNERINGSMEDAILLES, aangeboden door de Ingezetenen van Zaandijk.

AANGIFTE aan den Secretaris der Z. Z. V., den heer K. C. HONIG Mz., te Koog aan de Zaan, vóór Donderdag 20 September 1894.

(Zie voor alle bijzonderheden de programma's der Zaanlandsche Zeilvereeniging, welke voor de intekenaren op den dag van den wedstrijd gratis in het lokaal „de Zwaan” te verkrijgen zijn.)

Ten ± 4¹/₂ uur:**Gemeenschappelijke Vaart**

naar het lokaal „DE ZWAAN” te Zaandijk, alwaar

ten 5¹/₂ uur**HET FEESTDINER**

aanvangt à f 2,50 per couvert, waartoe men zich zoo spoedig mogelijk bij den kastelein gelieve aan te melden.

Ten 8 uur:

CONCERT,

aangeboden door het FEESTCOMITÉ,

van de d.d. Schutterij te Alkmaar,

Directeur: de heer J. M. OTTO,

in de Grootte Zaal van „de Zwaan”.

PROGRAMMA.

- N° 1. Jubilé, Feest-Marsch..... G. K. G. van Aaken.
- " 2. L'Union fait la force, Ouverture de concert..... L. Canivez.
- " 3. Valurile Dunari, Walzer..... Ivanovici.
- " 4. Fantaisie op motieven uit de Opera „Faust”..... Ch. Gounod.
- " 5. Eine Concertreise, Potpourri..... A. Reckling.
- " 6. Im grünen Walde, Concert-Polka.... Eitner.

Ten 9¹/₂ uur:

In de PAUZE van het CONCERT,

FEESTELIJKE UITREIKING DER PRIJZEN.

Ten 10 uur:

Groot Vuurwerk,op het TERREIN nabij het Guispad,
aangeboden door Zaandijks' ingezetenen.

J. P. KLUYSKENS, Nieuwendijk 116-118, Hofleverancier van H. M. de Kon.-Reg.

PROGRAMMA :

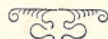
- N° 1. Opening van het vuurwerk: luchtslangen, vuurpijlen, Romeinsche kaarsen en Bengaalsche verlichting.
- „ 2. Chineesche vuurpijlen met kleurvuur en groote vuurbommen.
- „ 3. Een draaiende Keizerskroon met een vulcanische waterval met groote verlichting.
- „ 4. Een vlindermolen in kleuren en veranderende in hanengevecht.
- „ 5. Salvo van fluitende vuurpijlen.
- „ 6. Bengaalsche verlichting.
- „ 7. Kleur-klokkenspel met brillante fonteinen. Eindigt met donder en gekraak.
- „ 8. Watervuurwerk, bestaande uit: rosetten in purperkleur, met brillante fonteinen, luchtkarsen en waterloopers.
- „ 9. Een draaiende girandole in purpervuur overgaande in een Horizontaalzon.
- „ 10. Opgang van vuurpijlen, luchtslangen en groote vuurbommen.
- „ 11. Een draaiende kleurster, veranderende in een cascade met mozaïekvuur.
- „ 12. Opgang van stijgende vuurpijlen, fluitende vuurpijlen, luchtslangen en groote bouquetbommen.
- „ 13. Groot slotnummer: Eene groote vulcanische ringmolen, in het midden — 1494. Zandijk 1894. — in kleurvuur, met brillant sterrenvuur. Eindigt met slangenkanonades.
- Wordt afgewisseld door luchtkarsen, luchtslangen, vuurpijlen en groote vuurbommen.

Ten II uur :

BAL,

onder leiding van den heer **M. CONTENT.**

(Zie Liederer N° 22 en 23.)

SPECIALITEIT in AMERIKAANSCH WALTHAM WATS.

Bundel Feestliederen,

VERVAARDIGD en AANGEBODEN

DOOR DE

LIEDERENCOMMISSIE.

BOEKHANDEL,
OPGERICHT 1821.
ADVERTENTIEBUREAU.

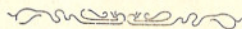
STOOM-SNELPERSDRUKKERIJ

VAN

J. HEIJNIS Tsz.

TE

ZAANDIJK.

LEVERING VAN ALLE SOORTEN DRUKWERK,

TEGEN

concurrerende prijzen.

N° 1.

FEESTLIEDJE.

WIJZE: *Wij leven vrij, enz.*

Wij vieren feest,
Verheugd van geest,
Op Zandijks dierb'ren grond:
Het is vierhonderd jaar geleên,
Toen d' eerste woning hier verscheen.
Het was toen nog een dijk alleen,
Waar huis noch school op stond. (*bis.*)

Men zegt, er was
Hier veel moeras
En kikkers bij de vleet.
Die zongen daar hun kwakerslied,
Maar d' ooievaar, die hen bespiedt,
Stak soms zijn langen bek in 't riet
En pakte ze dan beet. (*bis.*)

Maar, schoon 't in 't rond
Ook eenzaam stond,
Daar brak verand'ring aan.
De wakk're Heynric Pietersz. Heyn
Vroeg aan de Heeren, of 't mocht zijn,
Te bouwen op dat leêg terrein.
Die vraag werd toegestaan. (*bis.*)

Hij ving nu aan.
't Was ras gedaan.

Zijn zoons ook volgden saâm.
Er rees nu als in vogelvlucht
Weldra een zeker soort gehucht
En eind'lijk ging ook het gerucht:
Zaandijk is nu zijn naam. *(bis.)*

Eenvoudig toen
Was nog hun doen,
De opschik onbekend:
Slechts met een jak en boezelaar,
Een bab en wollen rok, 't is waar,
Was hunne garderobe klaar:
Toch stond het hun patent. *(bis.)*

Zoo ging men dra
Een wijl daarna
Ook naar het schoolgebouw,
En keek de meester soms wat strak,
Gewapend met een ferme plak,
Waarvoor men soms de hand toestak,
Toch kwamen zij getrouw. *(bis.)*

Wat is er veel
Zoo in 't geheel
Veranderd in dien tijd!
Wij krijgen heden onderwijs
In 't Fransch en Duitsch, straks in 't Maleisch,
En stellen dat zeer hoog op prijs,
Wijl 't tot ontwikk'ling leidt. *(bis.)*

Komt, juichen wij
Nu dankbaar blij
Na viermaal honderd jaar!

De vad'ren hebben veel gedaan,
Zelfs om den Spanjaard te verslaan
En stichtten hier een vast bestaan.
't Was al vooruitgang maar. *(bis.)*

Dat Zaandijk bloei',
Zijn welvaart groei'
En eendracht woon' in 't rond!
Wij worden hier steeds opgeleid
In kennis, deugd en nijverheid,
Deez' plek zij onze dank gewijd,
Waar onze wieg op stond. *(bis.)*

Het ruste zacht,
Ons voorgeslacht
In 's aardrijks koelen schoot.
Wij strooien bloemen op zijn graf,
Die eens Zaandijk zijn oorsprong gaf.
Al is zijn stof verspreid als kaf,
Hij leve na zijn dood. *(bis.)*

N° 2.

1494

FEESTLIED.

1894.

WIJZE: *Eens werd er aan de Zeeuwsche kust.*

Eens werden aan de Zaansche kust
Vijf huizen opgetrokken,
Door mannen vol van moed en lust,
In ijver onverschrokken.

Dat was 't begin van 't dorp Zaadijk,
 Staåg is uit modderpoel en slijk
 Nog menig huis na dezen
 In pracht en praal verzezen.
 Leef voort, o geest van 't voorgeslacht
 In steeds humaner geest,
 Dat geev' ons moed, dat geev' ons kracht
 Tot naklank van dit feest.

Moog steeds een geest van industrie
 En handel ons doen streven,
 Om met dit feest aan het genie
 Nieuw bloed in 't lichaam geven,
 Dit feest zij 't sein van nieuwen bloei,
 Het schenke kracht en nieuwen groei,
 Het schenke nieuwe gaven,
 De toekomst moog' dit staven.
 Viert feest dan in lokaal, op straat,
 Viert feest met blijden zin.
 Viert feest met orde en regelmaat
 En... schenkt uw glas eens in.

N° 3.

De Oorsprong van Zaadijk.

WIJZE: *Zeilerslied.*

Hoe heerlijk is het buitenleven,
 — Van dompigheid en stadslucht vrij, —
 Waar groen en water frischheid geven,
 Daar aâmt men ruim, daar leeft men blij.

Waar 't Zaanpje kabbelt langs zijn boorden
 En groen en bloem zijn oevers siert,
 Daar is het dorp Zaadijk gelegen,
 Waar men het vierde eeuwfeest viert,
 De gedachtenis
 Aan 't verleden is
 Thans de grondtoon van de feestlijkheid, } *bis.*
 Vóór vierhonderd jaar
 Kwam Oudt-Hein aldaar;
 Daaraan is dit feest gewijd.

Dirk, Arent, Willem, Pieter, Arjen
 — Zijn zonen — ferme, kloeke maats,
 Vergunden Westzaans schout en scheep'nen
 't „*Vijf Broers*” te stichten op deez' plaats,
 Een enkele kwam slechts 't voorbeeld volgen,
 Zoodat het aantal langzaam klom,
 De Spanjaard, zeer op 't land verbolgen,
 Bracht weldra heel de stichting om.
 Maar na korten tijd
 Werd deez' streek bevrijd
 Van het overheerschend Spaansche juk. } *bis.*
 Nadat Amsterdam
 Aan Staatsche zijde kwam,
 Kwam verlossing uit den druk.

Daarna ving men weer aan te bouwen,
 Werd grond gelegd voor 't dorp Zaadijk;
 Zoo kon men weldra hier aanschouwen
 Een dorpje, vijftig huizen rijk.
 Dit was in zestienhonderd dertien,
 Waarna 't in omvang steeds toenam,
 Zoodat na een klein aantal jaren
 Men 'n eigen predikant bekwam.

Naar den eisch dier tijd
 Werd een huis gewijd
 Tot een dienplaats der Voorzienigheid,
 Jacobus Borstius
 Werd Dominicus,
 Zooals het kroniekboek zeit. } *bis.*

Toen kwamen weldra goede dagen;
 Het dorp nam allengs toe in bloei,
 Want lat're opgaven gewagen
 Van snellen, ongekenen groei.
 Kwam nu 't Oudt-Heins geslacht eens kijken,
 Zag 't spoor- en bootdienst aan de Zaan,
 De schoone huizen, die er prijken,
 Wat zouden zij verbaasd dan staan.

Kunst en wetenschap
 Deden stap voor stap
 Haren invloed gelden op Zaadijk;
 Zij het ook voortaan
 'n Sieraad voor de Zaan,
 Dat dit in de toekomst blijk! } *bis.*

N° 4.

FEESTLIEDJE.

op HET 400-JARIG BESTAAN van Zaadijk.

WIJZE: *De Koning leev'!*

Zaadijk viert feest, Zaadijk viert feest,
 Men ziet de vlag ontplooiën.
 De burgerij juicht blij van geest,
 Gaat zich in feestdos tooien
 En elk biedt thans zijn huldeblijk } *bis.*
 Op 't feest der wording van Zaadijk. }

't Is viermaal honderd jaar geleên,
 Zoo schrijven de geleerden,
 Toen was het hier een dijk alleen,
 Die 't Zaausche water keerde.
 Geen woning, kerk of logement } *bis.*
 Was aan dien dorren dijk bekend. }

Maar Heijnic Pietersz in dien tijd
 Ging 't plekje grond beschouwen
 En vroeg met alle ned'righeid
 Het recht, om daar te bouwen.
 Westzaenden en ook Crommenij } *bis.*
 Schonk hem dat recht tot bouwen vrij. }

Nauw was de eerste woning klaar,
 Of ook zijn vijftal zonen
 Die bouwden elk een huisje daar
 En gingen bij hem wonen.
 Zoo werd het een gehucht weldra, } *bis.*
 Want and'ren volgden hen ook na. }

Het werd een dorpje mettertijd.
 Door goede zucht gedreven
 Werd het steeds door arbeidzaamheid
 Tot welvaart zelfs verheven.
 't Heeft ook wel wiss'ling ondergaan, } *bis.*
 Maar bleef vier eeuwen toch bestaan. }

Juicht, juicht dan nu met hart en mond
 Op 't feest, dat wij thans vieren!
 O, dat ons dierbaar plekje grond
 Door welvaart welig tiere!
 Wij roemen steeds met hart en mond } *bis.*
 De plek, waar onze wieg op stond. }

N° 5.

WIJZE: *Die Wacht am Rhein.*

Hoezee, 't is feest! hoezee, 't is feest!
 Als nimmer hier nog is geweest.
 Vier eeuwen immers is 't geleên,
 Dat 't eerste huisje hier verscheen.
 Eerst langzaam, spoedig sneller al
 Vermeerderde het huizental

En immer stak men vlugger nog van wal. *(bis.)*

Naar Oudt-Heijn's zonen, vijf te zaâm,
 Kreeg deze kleine buurt haar naam.
 „Vijf-Broêrs”, zoo werd 't gehucht genoemd,
 Als Zaandijk later hoog geroemd.

„Vijf-Broêrs”, verzezen uit 't slijk,
 Was dus de grondslag van Zaandijk,
 Eens meer dan een der Zaausche plaatsen rijk *(bis.)*

Zaandijk telt thans vierhonderd jaar
 En ieder maakt zich zeker klaar,
 Dit zeldzame verjaringsfeest
 Te vieren met een blijden geest;
 Want allen, ouderdom en jeugd
 En arm en rijk zijn thans verheugd,

Want dit verjaarfeest schenkt aan allen vreugd *(bis.)*

Laat klinken dus 't feestgedruisch
 Op straat, in zaal, in bosch, in huis,
 Laat vroolijk klinken 't vreugdlied
 En al wat maar genoegen biedt!
 Komt, gaan wij allen hand aan hand,
 Vernieuwen wij den vriendenband,

Die alle twist en tweedracht snel verbant! *(bis.)*

Want eendracht ('t is bekend) maakt macht.
 In eendracht vindt men immer kracht.
 Wij wenschen daarom voor Zaandijk,
 Dat eendracht nimmer uit haar wijk'!
 Een ieder, van wat stand of rang,
 Werk' daartoe mede zonder dwang.
 En zoo besta Zaandijk nog eeuwen lang!! *(bis.)*

N° 6.**De Feestweek.**

(Liedje voor de schooljeugd.)

WIJZE: *Koppestok, de Veerman.*

't Kanonnengebulder en 't klokkengebrom
 Verkondden: de feestweek vangt aan!
 De Heraut, hij meldde de boodschap alom
 Van 't vierhonderdjarig bestaan.
 Een week wordt gewijd aan 't houden van feest,
 De schooljeugd verheugt zich vast wel 't allermeest
 Bij zulk een plezier en een pret. *(bis.)*

Een week aan de vreugd' en 't vermaak toegewijd,
 Het lachte ons allen zeer aan.
 En op het program, voor die feestweek bereid,
 Mocht ook nog een kinderfeest staan.

Een feestlijke optocht, dat is het idee,
 Wij juichen dit toe en wij zingen „Hoezee!”
 Bij zulk een plezier en een pret. *(bis.)*

De schooljeugd, zij smaakt nu een week van plezier,
 Die lang haar gewis heugen zal.
 Wat is er op straat toch 'n drukte en vertier,
 't Is optocht, verlichting en bal;
 Vermaken dan verder op feest'lijk terrein,
 Wat klinkt de muziek! Wij herhalen 't refrein,
 O, welk een plezier en een pret. (bis.)

O, feestweek, de schooljeugd zij hoopt op mooi weer,
 't Opwekkende zonlicht bij dag.
 En, daalt het des avonds in 't westen dan neer,
 De maan helder schijnen dra mag.
 De feestweek zij zoo voor de Zaanijksche jeugd
 Een tijd, die haar brenge ontspanning en vreugd,
 Zij houdt van plezier en van pret. (bis.)

N° 7.

FEESTLIED.

WIJZE: *Jan zou met zijn huisgenooten.*

Oudt-Hein met zijn vijftal zonen
 Stichtten hier ons dorp Zaanwijk,
 Laat ons allerwegen toonen,
 Door zoo menig huldeblijk,
 Dat wij dankbaar hen gedenken,
 Bij gedraai en spel en zang.
 Vader Hein, vader Hein, vader Hein,
 Ja wij prijzen u, ja wij prijzen u
 En ons dorpje het leve nog lang! (bis.)

Op een stukje grond in 't Noorden
 Zetten zij een huisje neer.
 En ras zagen Zaanse boorden
 Er een goede vijftig meer.
 't Was het werk van weinig jaren,
 Al was ook de tijd soms bang.
 Wakkre broers, wakkre broers, wakkre broers,
 Ja wij prijzen u, ja wij prijzen u,
 En ons dorpje het leve nog lang! (bis.)

Welvaart kwam de moeite loonen
 En vergrootte weer Zaanwijk.
 Meerder flinke, wakk're zonen
 Bouwden huizen langs den dijk.
 En nu ging in twee paar eeuwen
 Onze woonplaats stil haar gang,
 Eere dus, eere dus, eere dus,
 Eere aan Oudt-Hein, eere aan Oudt-Hein
 En ons dorpje het bloeie nog lang! (bis.)

't Feest van viermaal honderd jaren
 Doet ons vroolijk samengaan.
 Komt! geen stem of longen sparen,
 Maar heft allen luide aan,
 De commissie, die op heden
 Ons zoo'n pret geeft van belang,
 Ja die leev', ja die leev', ja die leev',
 Ja die leve lang, ja die leve lang.
 Ter eere van haar ons gezang! (bis.)

N° 8.

OP HET KINDERFEEST.

WIJZE: *Zeilree. (Jongens, 't waait al uit het Oosten.)*

Jongens! 't is een dag van vreugde
 Voor de schooljeugd van Zaandijk,
 't Feestbestuur geeft thans ook weder
 Van zijn kinderliefde blijk,
 Want wij mogen mede vieren
 Het vierhonderdjarig feest
 Van Zaandijk, waar 't nooit vóór dezen } (bis.)
 Zoo echt feest'lijk is geweest.

't Is voorwaar een buitenkansje:
 't Draaien kost geen enk'len cent;
 Evenmin de lekk're poffers
 In die zindelijke tent.
 Drinken en versnaperingen
 Hebben w' altemaal voor niet!
 Daarom klinke voor de gevers } (bis.)
 Een „hoera" thans in ons lied.!

Hulde aan Oudt-Hein en zonen,
 Door wie 't „Vijf Broërs" werd gesticht,
 Waarmee zij zich bij elk Zaandijker
 'n Eerzuil hebben opgericht!
 Huld' ook aan de feestbestuurders
 Voor de ons verschaftte vreugd!
 Nimmer wordt deez' dag vergeten } (bis.)
 Door de thans zoo blijde jeugd.

N° 9.

Feestlied voor de jeugd.

WIJZE: *Voor Neêrland een lied op een krachtigen toon.*

Komt, jongens, naar buiten, daar is het zoo mooi,
 Wat ziet het daar vroolijk, wat feest'lijke toi;
 Wat vlaggen en bloemen, wat keurig en net,
 't Voorspelt voor vandaag ons bijzonder veel pret.
 Wat de commissie voor and'ren ook deed,
 Geen, die de Zaandijker schooljeugd vergeet,
 Feest moet zij hebben, dat was het besluit;
 Elk weet nu, wat of al die drukte beduidt.

Wat was er een drukte reeds dagen vooraf,
 Een drukte, die stof tot nieuwsgierigheid gaf.
 Zoo werden bij 't spoor met een vreeslijk geweld
 Maar kramen en tenten heel spoedig gesteld.
 Dat zou wat wezen, dat zag er goed uit,
 Dat is vast 't gevolg van commissie's besluit,
 Die, ijd'rig in alles, aan ons ook weer dacht,
 Daarvoor dezen dag onze dank haar gebracht.

Wij maken nu jool en bijzonder veel pret.
 Een kniesoor blijft heden maar stiltjes te bed.
 't Best is, op dit eeuwfeest een ieder nu gaat,
 Want 't vijfde ziet vast van ons niemand op straat.
 Daarom bij 't vierde ons duchtig geweest,
 Vreugde noch blijdschap hoeft immers gekeerd,
 Zingt allen heel blijde en schreeuwt nu maar luid,
 Want d' andere week dan is alles weer uit.

N° 10.

BIJ DEN KINDEROPTOCHT.

WIJZE: *Vader 'k wil gaan reizen.*

Komt, eens saam gezongen,
 Met vereenden geest.
 Sterkt de frissche longen
 Op dit vroolijk feest.
 't Feest, aan ons gegeven,
 't Feest aan ons bereid,
 Strekt ons jonge leven
 Lang tot dankbaarheid. } (bis.)

Eens werd door die braven,
 Eens aan moed zoo rijk,
 Nakroost der Bataven,
 Hier gesticht Zaandijk.
 Wij nakomelingen
 Vieren frisch en fier
 't Feest aan ons gegeven, } (bis.)
 Met heel veel plezier. }

Oudt-Hein en uw zonen,
 Wij loven u zoo zeer,
 Ja, dat zullen wij toonen,
 En draaien tot uw eer.
 Nooit wordt gij vergeten,
 Ook niet aan deez' disch,
 We zullen u bezingen, } (bis.)
 Als er feest maar is. }

WIJZE: *Wien Neerlandsch bloed.*

Gij, feestbereiders, hebt den dank
 Van heel deez' kinderschaar,
 Zij danken u met frisschen klank,
 Vol geestdrift altegaar.
 Ontvangt van ons die kindergroet,
 U tot een huldeblijk,
 Wij vieren feest met blij gemoed
 Ter eer van 't oud Zaandijk. (bis.)

N° 11.

Opwekking tot zingen.

WIJZE: *Het Bloemenmeisje.*

Zingt, burgers van Zaandijk!
 Geeft van uw vreugde blijk
 Op 't feest van zooveel jaren!
 Zijt nu verheugd van geest,
 Wilt stem noch longen sparen)
 Op dit zoo blijde feest!) bis.

Geleek Zaandijk eens niets,
 Het werd weldra toch iets.
 Zelfs kon men 't later roemen.
 Vandaar thans 't feestgeluid,
 Dat groen en al die bloemen,)
 Als gold het hier een bruid.) bis.

N° 10.

BIJ DEN KINDEROPTOCHT.

WIJZE: *Vader 'k wil gaan reizen.*

Komt, eens saam gezongen,
 Met vereenden geest.
 Sterkt de frissche longen
 Op dit vroolijk feest.
 't Feest, aan ons gegeven,
 't Feest aan ons bereid,
 Strekt ons jonge leven
 Lang tot dankbaarheid. } (bis.)

Eens werd door die braven,
 Eens aan moed zoo rijk,
 Nakroost der Bataven,
 Hier gesticht Zaandijk.
 Wij nakomelingen
 Vieren frisch en fier
 't Feest aan ons gegeven, } (bis.)
 Met heel veel plezier. }

Oudt-Hein en uw zonen,
 Wij loven u zoo zeer,
 Ja, dat zullen wij toonen,
 En draaien tot uw eer.
 Nooit wordt gij vergeten,
 Ook niet aan deez' disch,
 We zullen u bezingen, } (bis.)
 Als er feest maar is. }

WIJZE: *Wien Neerlandsch bloed.*

Gij, feestbereiders, hebt den dank
 Van heel deez' kinderschaar,
 Zij danken u met frisschen klank,
 Vol geestdrift altegaar.
 Ontvangt van ons die kindergroet,
 U tot een huldeblijk,
 Wij vieren feest met blij gemoed
 Ter eer van 't oud Zaandijk. (bis.)

N° 11.

Opwekking tot zingen.

WIJZE: *Het Bloemenmeisje.*

Zingt, burgers van Zaandijk!
 Geeft van uw vreugde blijk
 Op 't feest van zooveel jaren!
 Zijt nu verheugd van geest,
 Wilt stem noch longen sparen)
 Op dit zoo blijde feest!) bis.

Geleek Zaandijk eens niets,
 Het werd weldra toch iets.
 Zelfs kon men 't later roemen.
 Vandaar thans 't feestgeluid,
 Dat groen en al die bloemen,)
 Als gold het hier een bruid.) bis.

Is Zaadijk niet zoo rijk,
 Toch geven wij een blijk
 Het feest te willen vieren
 Op aangename wijs.
 Komt, allen aan 't versieren!) *bis.*
 Hoog stelt men dit op prijs.)

Viert kermis bij het spoor,
 Men streelt daar oog en oor,
 Dat kan veel vreugde baren.
 Komt, juichen wij thans mee,
 Want over honderd jaren) *bis.*
 Doen wij 't niet, o nee.)

Wij prijzen het bestuur:
 Het zorgde menig uur
 Om 't feest goed te doen slagen
 Hun vlijt verflauwde niet,
 't Gaf nimmer stof tot klagen,) *bis.*
 Komt, wijden w' hun een lied.)

N° 12.

Volksmarsch.

WIJZE: *De Zilvervloot.*

Jongens, doet ge mee aan de groote pret,
 Den wedstrijd der volksspelen?
 Want die zijn nu zoo netjes op 't touw gezet
 En prijzen zijn er vele.
 Jawel, jawel,
 Wij doen mee aan dat spel,
 Want thans viert men een feest
 Met opgewekten geest,
 Als op Zaadijk nooit is geweest. (*bis.*)

't Komt er niet op aan, wat voor spel men doet,
 Maar ieder toont zich de rapste,
 Al wordt je door een tobbe met water begroet.
 Want 't geldt den prijs voor den knapste.
 O zoo! o zoo!

Wij geven 't niet cadeau,
 Maar kampen om den prijs
 Op echt oud-Hollandsche wijs
 En vreezen voor geen koude reis. (*bis.*)

Kwam nog eens Oudt-Hein met zijn zonen hier,
 Het zou hun dan ras blijken,
 Dat de naneven, thans nog flink en fier,
 Niet van achter staan te kijken.
 Oudt-Hein! Oudt-Hein!
 Hem geldt thans dit festijn.
 Als stichter van Zaadijk
 Als stichter van Zaadijk
 Geldt heden hem ons huldeblijk. (*bis.*)

N° 13.

Tusschen Leven en Dood.

WIJZE: *Schilder, 'k wou mij zelf eens zien.*

Tusschen „'t Leven” en „de Dood”,
 — Enkle schreên daarneven —,
 Slingert zich een dijk, zeer groot,
 Rijk door groen omgeven.
 Huizen zijn daar langs gebouwd,
 Zoo men 't zelden slechts aanschouwt;
 Iedereen zal weten.) *bis.*
 Zaadijk wordt-i geheeten.)

Wat al bonte kleurenpracht
 Schittert ons hier tegen,
 Wat al bonte kleederdracht
 Ziet men allerwegen;
 De bewoners flink en kloek,
 Nooden spoedig tot bezoek.
 Gastvrij zijn de menschen)
 Zooals men 't mag wenschen.) *bis.*

Zijn de huizen meestal hout,
 Houtrig niet de menschen,
 Wie maar eens Zaandijk beschouwt,
 Zal zijn woon hier wenschen.
 Nijverheid en industrie
 Woonden hier naast energie:
 In vervlogen dagen)
 Viel hier niet te klagen.) *bis.*

Maar de stroom verlegt zich soms,
 Voert langs and're wegen.
 Zoo gaat 't ook op heden ons,
 En dat blijkt terdege:
 Sinds „'t Fortuin" in vlam en rook
 Na „'t Guiswif" opging in smook,
 Valt er veel te wenschen)
 Voor de arbeidsmenschen.) *bis.*

Als 't getij verlopen gaat,
 Dient verzet het baken.
 Volgen wij maar dezen raad:
 Door wat nieuws te maken
 Zal men zeker mettertijd
 Voedsel schenken aan de vlijt
 Van de nijv're zonen,)
 Die Zaandijk bewonen.) *bis.*

N° 14.

Waarom viert ZAANDIJK feest.

WIJZE: *Wiedewiedewied bom bom.*

Zaandijk in feestdos thans gehuld,
 Versierd met bloem en groen
 En overal een blij tumult,
 En hoogst bedrijvig doen!
 Wat daarvan wel de reden zij?
 Waarom maakt men zich hier zoo blij?
 Wat schenkt Zaandijk toch zooveel vreugd,
 Dat 't iedereen verheugt?

't Moet stellig wel een vreemd'ling zijn,
 Die deze vraag ons stelt,
 Want ieder blad, zoo groot als klein,
 Heeft 't nieuws reeds lang vermeld.
 En ieder weet dus zeer gewis,
 Dat 't thans een blijde feesttijd is:
 't Verjaarsfeest is 't van Zaandijk
 En 't eeuwfeest tegelijk.

d'Heraut heeft 't feit aan ons gemeld
 Met luid bazuingeschal.
 't Gebrom der klok heeft 't ons verteld,
 't Kanon met knal op knal.
 Het feestgewoel verkondt het luid,
 Ja, alles wijst het duid'lijk uit,
 Dat heel Zaandijk nu vroolijk is
 Met deez' gebeurtenis.

Vijf zonen van Oudt-Heyn,
 Die wilden bij hem zijn,
 En zij zett'en tot hun eer
 Vier houten huizen er bij neer.
 „Vijfbroers" was eerst 't gehucht,
 Maar dat bij grooter vlucht
 Door de nijverheid ook rijk
 Later werd het dorp Zaandijk.

Refrein.

Ja, dorp Zaandijk, aan u ons huldeblijk,
 Door opgewekten geest en blijde tonen!
 En met de beê, dat welvaart, liefde en vreê
 Steeds ruimschoots in uw midden moge wonen.

Moest men in den loop der jaren,
 Zoo men licht begrijpen kan,
 Soms veel lief en leed ervaren,
 Ook dit lied getuigt ervan.
 Toen men 't Spaansch geweld moest duchten
 En naar Wormer men moest vluchten,
 Geheel beroofd van have en goed,
 Had men spoedig toch den moed,
 Naar 't plaatsje terug te gaan,
 Nieuwe huizen op te slaan,
 En, ontslagen van die boei,
 Kwam men steeds tot meerder bloei.
 Er werd een kerk gesticht,
 Een school ook opgericht.
 Zoo kwam d' Eerwaarde Borstius
 Hier als de eerste leeraar dus.

Refrein.

Verder kwamen nieuwe zaken
 Voor de industrie tot stand:
 Zoo nam men het molenmaken
 Dan ook spoedig bij de hand.
 Voor 't olieslaan en voor het pellen
 Kon men vele molens tellen;
 Zelfs ook voor het bankpapier
 Maalde men de vodden hier.
 Er werd zooveel verricht,
 Dat men wel is verplicht
 (Wil je op de hoogte staan)
 Naar d' Oudheidkamer toe te gaan.
 Slechts voor een kwartje geld
 Wordt alles daar vermeld,
 Wat er vroeger aan de Zaan
 En te Zaandijk al werd gedaan.

Refrein.

N° 16.

Groet aan den Optocht.

WIJZE: *Kent gij het land.*

Kent gij dat plekje aan de Zaan,
 Waar 't vierde-eeuwfeest van 't bestaan
 Thans wordt gevierd door blij bijeen
 Te zingen vroolijk en tevreên?
 Dat plekje, eens moeras en slijk,)
 Dat plekje is ons dorp Zaandijk.) *bis.*

Vijf zonen van Oudt-Heyn,
 Die wilden bij hem zijn,
 En zij zett'en tot hun eer
 Vier houten huizen er bij neer.
 „Vijfbroers" was eerst 't gehucht,
 Maar dat bij grooter vlucht
 Door de nijverheid ook rijk
 Later werd het dorp Zaandijk.

Refrein.

Ja, dorp Zaandijk, aan u ons huldeblijk,
 Door opgewekten geest en blijde tonen!
 En met de beê, dat welvaart, liefde en vree
 Steeds ruimschoots in uw midden moge wonen.

Moest men in den loop der jaren,
 Zoo men licht begrijpen kan,
 Soms veel lief en leed ervaren,
 Ook dit lied getuigt ervan.
 Toen men 't Spaansch geweld moest duchten
 En naar Wormer men moest vluchten,
 Geheel beroofd van have en goed,
 Had men spoedig toch den moed,
 Naar 't plaatsje terug te gaan,
 Nieuwe huizen op te slaan,
 En, ontslagen van die boei,
 Kwam men steeds tot meerder bloei.
 Er werd een kerk gesticht,
 Een school ook opgericht.
 Zoo kwam d' Eerwaarde Borstius
 Hier als de eerste leeraar dus.

Refrein.

Verder kwamen nieuwe zaken
 Voor de industrie tot stand;
 Zoo nam men het molenmaken
 Dan ook spoedig bij de hand.
 Voor 't olieslaan en voor het pellen
 Kon men vele molens tellen;
 Zelfs ook voor het bankpapier
 Maalde men de vodden hier.
 Er werd zooveel verricht,
 Dat men wel is verplicht
 (Wil je op de hoogte staan)
 Naar d' Oudheidkamer toe te gaan.
 Slechts voor een kwartje geld
 Wordt alles daar vermeld,
 Wat er vroeger aan de Zaan
 En te Zaandijk al werd gedaan.

Refrein.

N° 16.

Groet aan den Optocht.

WIJZE: *Kent gij het land.*

Kent gij dat plekje aan de Zaan,
 Waar 't vierde-eeuwfeest van 't bestaan
 Thans wordt gevierd door blij bijeen
 Te zingen vroolijk en tevreên?
 Dat plekje, eens moeras en slijk,)
 Dat plekje is ons dorp Zaandijk.) *bis.*

Kent gij der vad'ren moed en kracht,
 Die zooveel groots heeft voortgebracht,
 Waarmee de naneef nu nog prijkt,
 En zijne kennis nog verrijkt?
 Dat voorgeslacht ziet gij hier gaan,)
 Nog eens passeert het hier de Zaan.) *bis.*

Vol eerbied voor dien heldenstoet
 Brengen wij onze huldegroet.
 Gij leve voort in onzen geest;
 Te uwer eer viert men dit feest,
 Gij stoer en rond te land en zee)
 Ontvang van ons een zegebee!) *bis.*

N° 47.

OVERZICHT
 VAN DEN
 HISTORISCHEN OPTOCHT
 TE
 Z A A N D I J K.

A. MUZIEKCORPS.

WIJZE: *Schep vreugde in 't leven.*

Waar eens de zeemeeuw
 Eenzaam plaste in 't moeras,
 Waar nog geen woning
 Of landvolk was,

Daar klinkt op blijden, luiden toon
 Het vreugdgeschal van Zaandijks zoon,
 Nu wij op deez' Septemberdag
 Het vierde eeuwfeest vieren.
 U, muzikanten,
 Als de voorpost van den stoet,
 Dien 'k wil verklaren;
 U onze groot!

B. HISTORISCH GEDEELTE.**GROEP I.**

Heraut van het graafschap Holland. — Heerlijkheid Zaenden. — P.m. 1280 Heer Willem van Zaenden verdedigt zijn land tegen de West-Friezen. — Ambachtsheerlijkheid Westzaenden en Crommenie. — Heer Jan van Beaumont geeft privilegiën aan die van Westzaenden alsmede het wapen. — Heer Guy van Bloys van Châtillon geeft privilegiën. —

WIJZE: *Wien Neerlands bloed.*

Een optocht is een spiegelglas,
 Dat juist den tijd weerkaatst;
 Ons zien laat, wat de voortijd was,
 Waarin hij ons verplaatst.
 d' Heraut met Holland's wapen-priek,
 Hij kondigt hem ons aan.
 Die stoet, een tal van groepen rijk,
 Verklaart Zaandijks bestaan.

WIJZE: *Dat gaat naar Lindenau.*

Waar nu Zaandam bestaat
 En wel de Vinkenstraat,
 Met kerk en huis bebouwd,
 Daar werd voorheen aanschouwd
 Een schoone heerlijkheid. —

't Was in Graaf Floris' tijd,
Dat Willem, Zaendens heer,
Daar zat in roem en eer.

Maar 't Drechter-Friezenras,
Dat tuk op oorlog was,
Landde aan Zaendens zoom,
Toen 't landvolk lag in droom.
Het slot ging op in vuur
Met berg- en voorraadschuur,
En 't landvolk op de vlucht,
Voor 's vijands wraak beducht.

WIJZE: *De Zilvervloot.*

Het landvolk toog oostwaarts en westwaarts nu heen,
Ging Westzaenden en Oostzaenden bouwen,
Zoodat ras heer Jan van Beaumont er verscheen,
Om het Westzaendens volk te beschouwen.

Zoowaar,
't Kwam klaar,

Een wapen gaf hij daar,
Voorrechten aan het volk, voorrechten aan het volk,
Waarmee 'k het woord privilege vertolk. (*bis.*)

WIJZE: *Suzanna.*

Westzaenden werd met Crommenie,
Een ambachtsheerlijkheid,
Door Louys van Bloys van Châtillon
Met een bezoek verblijd.
Hij schonk 't bestaan
Den noorddam van de Zaan,
Daarmee brak voor het Zaanse volk
Een bet're tijd dus aan.

GROEP II.

Stichting van Zaandijk, eerst geheeten de Vijfbroers (1494). —
Heynric Pietersz. Oudt-Heyn met zijn vijf zonen. — Landbouw;
veeteelt; kleine vischvangst. —

WIJZE: *Schilder 'k wil enz.*

Schout en Scheep'nen van Westzaan
En van Crommenije
Mochten Heijnric Pieterszoon
Zeker gaarne lijen,
Want zij schonken aan dien man,
Zooals elk aanschouwen kan,
'n Giftbrief, om te bouwen,) *bis.*
Waar we Zaandijk aanschouwen.)

Door zijn zonen, vijf in tal,
Is „Vijfbroers" verzezen,
Landbouw, veeteelt, visscherij
Was 't bestaan van dezen.
Kerels waren 't flink en stoersch;
Daarom hulde dien vijf broers!
Om hier vrij te leven) *bis.*
Was hun aller streven.)

GROEP III.

Ontstaan van den hervormden godsdienst. — Geloofsvervolging (1530).

WIJZE: *Waarom zou ik treuren?*

De tijd der reformatie
Die brak toen weldra aan.
Bij Keizer Karels gratie
Werd menig feit begaan.
't Was hangen, moorden, branden,
Wat menig protestant, —
Bewoner dezer landen —
Gedaan werd, zeer ten schand'.
O jammere tijd, o jammere tijd!) *bis.*
Wat heerschte toen een strijd.)

t' „Vijf Broers” — ook protestanten,
 Als van 't Oudt-Heijns geslacht —
 Daar woedde ook vervolging
 In ongekende kracht.
 Al spreekt men niet van offers,
 Aan deze zaak gewijd,
 Als deel toch der omgeving
 Had 't aandeel in den strijd.
 O jammere tijd, o jammere tijd!)
 Wat heerschte toen een strijd.) *bis.*

GROEP IV.

1573. De Spaansche oorlog. — De Goeverneur van den Prins van Oranje, Diederic van Sonoy, trekt met krijgsvolk in Noord-Holland. — De ingezetenen wapenen zich als vrijbuiters. — Zaan-dijk verwoest, tegelijk met Westzaan, door de Spanjaarden. — De bewoners vluchten naar Wormer. — De Spanjaarden worden uit de Zaanlanden verdreven. —

WIJZE: *Zeilerslied.*

In vijftienhonderd acht en zestig
 Kwam Alva hier met Spaansch geweld.
 Dra werd door hem een inquisitie
 En tiende penning ingesteld.
 Het landvolk, zeer daardoor verbitterd,
 Grijpt wapentuig, stelt zich te weer,
 En spant alzoo eendrachtig samen
 Als vrijbuiters tegen hun heer.
 En toen trok weldra
 Diederic van Sonoy
 Holland in als 's Prinsen goeverneur.
 't Was na rijp beraân,
 Dat men op ging staan
 Tegen 's vorsten willekeur.

't „Leve de Geus” klonk allerwege,
 Maar toch, wat baatte dapperheid?
 Al haalde Alkmaar ook de zege,
 Westzaan, 't Vijf-Broers, verloor den strijd.
 Zie 't volk alzoo naar Wormer vluchten,
 De Spanjaard maakt zijn have buit.
 Filips, een vijand zeer te duchten,
 Dreef men toch eind'lijk Holland uit.
 d' Unie kwam tot stand
 Tot heil van Nederland
 En men zwoer Filips toen plechtig af.
 Met Oranje's macht
 Werd dit feit volbracht,
 Dat de Zaan de vrijheid gaf.

GROEP V.

Opkomst van Zaan-dijk. — Kerkbouw. — Ds. Jacobus Borstius, een ijverig predikant, schreef de geschiedenis van het dorp in het kerkeboek der Geref. Gemeente. —

WIJZE: *In den Haag, enz.*

Spanje was dus uitgedreven,
 Ras begon de kerkebouw.
 Wat groep vijf te zien kan geven
 Is voorwaar een heele sjouw.
 Borstius,
 Historicus, } *bis.*
 Voor u lichten wij de muts.
 Solidariteit in d' omtrek
 Bracht dit grootsche werk tot stand.
 't Werd in 't kerkeboek beschreven
 Door zijn weleerwaarde hand.
 Voorgeslacht,
 Door met kracht } *bis.*
 Saam te werken, hadt gij macht.

GROEP VI.

Bloeitijd van koophandel, nijverheid en zeevaart, voorgesteld door een zegewagen met attributen daarvan en Mercurius en Neptunus. — Omgeven door kooplieden en fabrikanten, magistratspersonen, ambachtslieden en varensgezellen uit dien tijd (1660—1750.) —

WIJZE: *Op de kermis.*

De Gouden eeuw brak aan,
Ook bloeitijd voor de Zaan,
De handel brak zich baan
Langs onbekende paân,
Mercur en Neptun staan
In wagens, volgelaân,
Wat nijverheid bracht aan
Ten nutte van 't bestaan.

Omringd door koopliên, groote fabrikanten,
Typen uit dien tijd, met werklui als trawanten.

Ook magistrats	} bis.
Van deze plaats,	
Zij toonden mannen zich des daads.	

GROEP VII.

Zaansch glazen tentjachtje. — Vrouwen, meisjes en kinderen in antieke Zaanse kleederdracht. —

WIJZE: *Eene kleine wonderschoone.*

Als een beeld, hoe in die dagen
Men ter feest of kermis ging,
Ziet men hier op dezen wagen
Een heel aardig, typisch ding.
Zoo ging men dan in een tentjacht
Samen heel genoeg'lijk uit,
Met zijn vrouwtje en zijn kind'ren
In zoo'n overdekte schuit.

Schuit, schuit, schuit. (15 maal.)
't Was ook zeker menigmalen
't Vaartuig voor een Zaanse bruid.

GROEP VIII.

Patriottentijd. — 1787. Een detachement Zaanse schutterij trekt te velde. — Bataafsche Republiek. — De vrijheidsboom op de Kerkstraat ingewijd (14 Juli 1795). — Personen uit dien tijd. — Fransche overheersching. — 1804. Generaal Marmont bezoekt met zijn gevolg Zaandam en Zaanse, o. a. den papiermolen „de Veenboer"; Belastingdruk (van af 1795). — Fransche douanen. — Barend Smit, wegens het Oranjeoproer gevangen genomen, doch vrijgesproken. — Mr. Jacob Cornelis Honig, garde d'honneur, trekt naar Metz (1813). —

WIJZE: *Voor Neêrland een lied.*

In zeventienhonderd en tachtig en zes
Ging 't stadhouderschap hier welhaast op de flesch.
De schutters, zoo dapper en vol van hun plicht,
Ontstaken voor velen op 't land meerder licht.
Zoo trokken van Zaanse ruim twintig in 't veld
Om Purmer en Hoorn met alle geweld
Te zuiv'ren van d' aanhang van 't stadhoudershuis,
Maar keerden gezwind op de komst van den Pruis.

Ook Woerden en Utrecht zag Zaanse schutten
Al stroomde ook hier niet hun schutterlijk bloed,
Toen Pruisen verscheen was de moed ook gedaan
En zijn gauw de schutters naar huis toe gedaan.
Alleen 't dorp Westzaan, waar oproerigheid dreigt,
Vraagt hulp aan Zaanse, die het spoedig verkrijgt.
Alberti toog heen met zijn mannen zoo fier,
Voorkomt daardoor woeling en bloedstorting hier.

WIJZE: *De wacht aan den Rijn.*

Gelijkheid, vrijheid, broederschap
Bewogen Daendels tot den stap

Wat geluk!
 Uit den druk
 Kwam men ons nu ras bevrijen:
 Men formeerde landstorm-rijen,
 En dreef daarmee hand voor hand
 Toen de Franschen uit het land.

C. HET HEDEN. Slot.**GROEP X.**

Heraut met het tegenwoordig wapen van Zaanwijk. — Zaanwijks Fanfarecorps. — Een zegewagen met de dorpsmaagd, de muzen van tooneelspel en muziek, de historie en het schaatsenrijden. — Deputaties van vereenigingen. —

WIJZE: *Koppestok, de Veerman.*

Het huidige Zaanwijk, dat geeft ons te zien:
 Een heraut met 't wapen vooraan;
 Te hooren, wat ons zijn Fanfaren aanbiên:
 De dorpsmaagd op 'n voertuig sluit aan,
 Omringd van de muzen: muziek en tooneel;
 Historie, zij neemt ook met eere hier deel.
 En ook 't schaatsenrijden beoefent men veel.
 Ziehier u 'n beeld van 't geheel.

SLOT.

WIJZE: *Nikola.*

De optocht spoedt zich henen,
 Groep bij groep verdween.
 Elke groep een spiegel
 Tot uit 't grijs verleên.

Eerst de riddertijden,
 Dan de Hervorming,
 Ook de Spaansche oorlog,
 Zaanwijks vestiging.
 Fransche tijd:
 Vrede en strijd
 Wisseld' af;
 Bloei, verval
 Was het al,
 Wat het gaf. } *bis.*

Zeden en gewoonten
 Kregen wij te zien;
 Vorsten, hopliên, geuzen,
 Oudt-Heins wakkre liên.
 't Typisch glazen tentjacht.
 Kunst uit dezen tijd,
 Daar was 't slot van d' optocht
 Zeker aan gewijd.
 Heel de rij
 Is voorbij
 Keert niet weer.
 't Spiegelglas, — } *bis.*
 Helder pas, —
 Licht niet meer.

N° 18.

De Optocht bezongen.

WIJZE: *Eene kleine Wonderschoone.*

Wat een leven op deez' morgen,
 Wat ging iedereen te keer.

Wat geluk!
 Uit den druk
 Kwam men ons nu ras bevrijen:
 Men formeerde landstorm-rijen,
 En dreef daarmee hand voor hand
 Toen de Franschen uit het land.

C. HET HEDEN. Slot.

GROEP X.

Heraut met het tegenwoordig wapen van Zaanwijk. — Zaanwijks Fanfarecorps. — Een zegewagen met de dorpsmaagd, de muzen van tooneelspel en muziek, de historie en het schaatsenrijden. — Deputaties van vereenigingen. —

WIJZE: *Koppestok, de Veerman.*

Het huidige Zaanwijk, dat geeft ons te zien:
 Een heraut met 't wapen vooraan;
 Te hooren, wat ons zijn Fanfaren aanbieden:
 De dorpsmaagd op 'n voertuig sluit aan,
 Omringd van de muzen: muziek en tooneel;
 Historie, zij neemt ook met eere hier deel.
 En ook 't schaatsenrijden beoefent men veel.
 Ziehier u 'n beeld van 't geheel.

SLOT.

WIJZE: *Nikola.*

De optocht spoedt zich henen,
 Groep bij groep verdween.
 Elke groep een spiegel
 Tot uit 't grijs verleên.

Eerst de riddertijden,
 Dan de Hervorming,
 Ook de Spaansche oorlog,
 Zaanwijks vestiging.
 Fransche tijd:
 Vrede en strijd
 Wisseld' af;
 Bloei, verval
 Was het al,
 Wat het gaf.

bis.

Zeden en gewoonten
 Kregen wij te zien;
 Vorsten, hopliên, geuzen,
 Oudt-Heins wakkre liên.
 't Typisch glazen tentjacht.
 Kunst uit dezen tijd,
 Daar was 't slot van d' optocht
 Zeker aan gewijd.
 Heel de rij
 Is voorbij
 Keert niet weer.
 't Spiegelglas, —
 Helder pas, —
 Licht niet meer.

bis.

N° 18.

De Optocht bezongen.

WIJZE: *Eene kleine Wonderschoone.*

Wat een leven op deez' morgen,
 Wat ging iedereen te keer.

Wat een moeite, wat een zorgen,
 Wat keek ieder naar het weer.
 Wat, wat moest er toch gebeuren.
 Wat was alles vlaggenrijk.
 Wat liep ieder toch te geuren
 Op ons feestlijk dorp Zaandijk!
 Dijk, dijk, dijk. (15 maal.)

't Was vandaag de dag der dagen,
 Dat Zaandijk vier eeuwen telt.
 Nu ging men costumes dragen,
 Deels voor niet en deels voor geld.
 Voor een optocht der historie
 Met veel zorgen voorbereid.
 Alles was vertegenwoordigd,
 Zelfs de oude pruikentijd.
 Tijd, tijd, tijd. (15 maal.)

WIJZE: *Io Vivat*

Io vivat, Io vivat, daar kwam de optocht aan,
 Verkond door een heraut te paard.
 En flink muziek, met roem vermaard.
 Dat stemde ons blij — zoo'n lange rij,
 Zoo'n optocht langs de Zaan.

Io vivat, Io vivat, voor Zaenden en Beaumont,
 En Guy van Blois van Châtillon.
 Zij leefden, eer Zaandijk begon,
 't Is 't voorportaal der lange stoet,
 Dien men deez' dag begroet.

Groep twee die stelt de stichting voor,
 Geheeten de „Vijf Broers.”

Zie Heijnric Pietersz. nu eens aan,
 Met zijn vijf zoons in d' optocht gaan.
 En landbouw, veeteelt is er bij
 Met vischvangst in die rij.

WIJZE: *Susanna*.

Hervormde godsdienst is ontstaan;
 Dat toont ons hier groep drie.
 Geloofsvervolging aan de Zaan;
 Maar ik vraag niet door wie.
 Dan nummer vier:
 Het Spaansche leger hier.
 Prins van Oranjes goeverneur,
 Die stelde ons niet te leur.

Diederic van Sonoy trekt ras
 Met krijgsvolk Holland in.
 Die hulp kwam zeker juist van pas,
 Was iedereen naar 't zin.
 Vrijbuitersboot;
 Zij vreezen voor geen dood.
 Eenforsch kaptein als opperhoofd;
 Nooit werd zijn moed gedooft.

„Vijf broers” verwoest door Spaansch gemuit,
 Men vlucht naar Wormer heen,
 Maar dra wordt Spanje's-roem gestuit:
 Zijn legermacht verdween.
 Groep vijf geeft blijk
 Van d' opkomst van Zaandijk,
 De kerkebouw beschreven dus
 Door dominé Borstius.

WIJZE: *Vivat Oranje, hoezee.*

Dat was een kraan, die ed'le vent — hoezee
 Hij was in alles zeer content — hoezee,
 Wij vlechten hem een lauwerkrans,
 Dat hij hier prijkt' in vollen glans.
 Hoezee voor Borstius. (*bis.*)

WIJZE: *Voor Neerland een lied.*

Voor zes thans een lied op een krachtigen toon,
 De nijverheid, zeevaart, ze bloeiden zoo schoon,
 Met koophandel was het hier prachtig gesteld,
 't Wordt alles hier in deze groep ons gemeld,
 De zegewagen prijkt met attributen er bij,
 Neptunus, Mercurius omgeven de rij,
 Begeleid door de koopliên, den roem van de Zaan,
 Fabrikanten, niet minder met eere belaân.

De magistraats zijn hier ook in dezen stoet,
 De ambachten worden terdege ontmoet.
 Den varensgezellen ook uit d' ouden tijd,
 Zijn allen een zang onzer hulde gewijd.
 Nu zien wij in zeven een tentjachtje gaan,
 Met vrouwen en meisjes en kindren belaân,
 De oud-Zaansche kleeding spreiden zij ten toon,
 Zoo prachtig, zoo netjes, zoo heerlijk en schoon.

WIJZE: *Oostenrijksche Volkslied.*

Patriotten der historie
 Vindt gij in groep acht vermeld.
 Zaadijks schutters — Zaadijks glorie
 Trekken met veel moed te veld,
 Fiere mannen
 Zijn ze allen,

't Heilig vuur blinkt in hun oog.
 Eén in lijden,
 Eén in strijden,
 Ziet hen aan: het hoofd omhoog.

Verder ziet men ook groep negen
 De Bataafsche republiek,
 Met den vrijheidsboom daarneven,
 Ingewijd door het publiek.
 Ziet hun blijheid
 Voor de vrijheid,
 Door personen uit dien tijd.
 't Heilig streven
 Doet hen leven,
 Loon voor hunne noeste vlijt.

WIJZE: *Gij schitterende kleuren.*

Wie groep nummer tien goed bekijkt in 't rond,
 Ziet Frankrijks vertoon in deez' streek,
 Men ziet den bevelhebber Generaal-Marmont,
 Die Zaandam en Zaadijk bekeek;
 Papiermolen „Veenboer" bezoekt zijn hoogheid.
 Douanen-belasting — 't was erg in dien tijd.
 Naar Metz trekt heer Honig — B. Smit opgebracht,
 Maar wordt weder vrij, eer men 't dacht.

Is elf nu de slotgroep van deez' lange rij,
 Zij geve nog heel wat te zien,
 d' Onafhankelijkheid hersteld en wij weder vrij,
 De landstorm, ja dat zijn eerst liên!
 Nu verder het wapen van 't huidig Zaadijk,
 Zaadijker Fanfaren, zij blazen gelijk,
 Een zegewagen met de dorpsmaagd ten toon,
 Zij spande voorwaar nog de kroon.

WIJZE: *Zie de leliën op het veld.*

Zie de muzen van 't tooneel,
 Spel, muziek, historie,
 Schaatsenrijden. — Dit geheel
 Vormt hier wis de glorie.
 Deputatiën sluit den stoet,
 Schenk hun allen onze groet,
 Groete bij 't verschijnen,
 Groete bij 't verdwijnen.

Moog de blik op dezen tocht,
 Dien wij hier aanstaarden
 En door eendracht wordt gewrocht,
 Lang nog blijven in waarde.
 't Geef den naneef stof tot zien,
 't Goede 't beste, dat wij biën,
 Wie ook hun krachten geven,
 't Strekt Zaandijk tot zegen.

N° 19.

FEESTLIED.

WIJZE: *Wilhelmus van Nassauen.*

Wat vreugde schept ons hier in 't leven:
 Al in deez' prachtvoll' nieuwe „Zwaan”
 Wordt hier om strijd wat nieuws gegeven,
 Nu wij hier weer te feesten gaan.
 Wees welkom vriendschaar
 Hier bij elkaar,
 Weest welkom feestgenooten
 Op 't feest van viermaal honderd jaar.

Was het een moeielijk streven
 Voor feestcommissie en bestuur,
 Bezwaren verzezen en verdwenen,
 't Is hier gezellig in dit uur.
 Wel was die optocht schoon,
 Hier krijgt men 't loon,
 Wie 't meest weet te amuseeren,
 Die spant gewis de hoogste kroon.

N° 20.

KERMISLIED.

WIJZE: *Henri's drinklied.*

Soms hoort men 't liedje zingen:
 Kermis komt maar eens in 't jaar.
 Wij Zaandijkers daarentegen
 Zeggen: neen, dat is niet waar!
 Want het is
 Reeds gewis
 Viermaal honderd jaar geleden
 En men zag nog tot op heden
 Nooit een kermis zooals thans,
 Die ons lokt tot zang en dans.

Mocht men het ook kermis heeten
 Op den dag van Hemelvaart,
 Och, wij weten, dat die kermis
 Was voor ons geen oortje waard,

Want men was
 Nog maar pas
 In een hoek aan 't drukte maken,
 Of de aftocht kwam genaken
 En de pret was afgedaan;
 Elk kon stil naar huis toe gaan.

Heden duurt het zeven dagen,
 Dat men vroolijk kermis viert,
 En ons dorpje daarenboven
 Is ook feest'lijk opgesierd.
 Ziet maar rond
 In deez' stond,
 Neerlands vlag is uitgestoken,
 Nu het feest is aangebroken
 Van de wording van Zaadijk.
 Juicht dan vroolijk, arm of rijk!

Men ziet ook in tal van kramen
 Alles heerlijk uitgestald,
 Wat de fijne tong kan streelen,
 't Geen op kermis wel bevalt.
 Lekker zuur
 En niet duur!
 Roept de eierenkoopman luide,
 En hij weet u te beduiden,
 Dat een ei met zuur en zout
 't Lichaam in 't normale houdt.

Ook de poffertjesprinsessen,
 Op haar hoogverheven troon,
 Noodigen ons tot bezoeken,
 d' Aanblik is zoo rein en schoon.

En ook fier
 Ziet ge hier
 't Opgeschikte wafelmeisje,
 Dat haar wafels voor een prijsje
 Aanbiedt steeds aan groot en klein
 Achter 't hagelwit gordijn.

Koek, banket en ulevellen,
 Chocolaadjes, malsch en zoet,
 Mang'len, noten om te pellen
 Vindt men ook in overvloed.
 En gezwind
 Als de wind
 Gaat de caroussel in 't ronde;
 't Orgel is er aan verbonden
 En speelt deuntjes voor de jeugd;
 't Is hun grootste kermisvreugd.

't Zwaantje, thans zoo trotsch en moedig
 Door zijn fraai vergroot lokaal,
 Wacht ook thans een tal bezoekers;
 Elk vindt daar een goed onthaal.
 Puike waar,
 Proeft ze maar!
 't Is aan Gorter's cliëntèle,
 Dat hij thans de tong doet streelen,
 Zooals hij vaak heeft gedaan
 Ook nog in de oude „Zwaan”.

„Bredenhof”, die fraaie speeltuin,
 Biedt genot ook aan 't publiek,
 't Oor wordt daar gestreeld voorzeker
 Door de tonen der muziek.

En de waar
Is ook daar

Voor 't publiek wel aan te prijzen,
Wil den vreemd'ling daar op wijzen,
Want slechts voor een cent of wat
Krijgt men bier zoo versch uit 't vat.

„Zaanzicht” zet de deur wijd open
Van het zeer geschikt lokaal.

Pot de Vin, ook Nek en Brouwer
Volgen hem op kleiner schaal.

En het is
Wel gewis,

Elk bezoeker zal 't bewijzen,
Hun consumptie is te prijzen.

Dat men maar door matigheid
Zich voor 't abnormaal bevrijd'!

Dat een elk zich daarvoor wachte:
't Kwetst den luister van het feest.

Vroolijk zijn in hooge mate
Met een held'ren, blijden geest,
Dat's de leus
En de keus

Op dit kermis-feestgetijde,
Dat wij ter herinn'ring wijden
Aan Zaandijks geboortegrond;
Dat vier eeuwen reeds bestond.

N° 21.

WIJZE: *Gij hebt diamanten en paaren.*

Een feestweekje voor de Zaandijkers,
Reeds maanden door velen verbeid,
Gemeente in feestdos gestoken,
Voor ieder is thans wat bereid.

Zeer welkom zijn ook alle burens,
Als feestelijk zij zijn gestemd.
Veel zielen kan vreugde ons geven,
Wij voelen ons daarmee content.

Verzameling van vreemde mannen
Uit vroeg'ren en lateren tijd
En dames in 't jachtje gezeten,
Het gaat hier zoo goed als om strijd.

Muziekkorpsen geven ten beste
Wat zij hebben ingestudeerd,
De zangers, zij smeren hun kelen,
Tooneelstukken zijn er geleerd.

In „Zaanzicht” en in 't nieuwe „Zwaantje”
Daar steekt men de handen reeds uit
En roept men het „welkom” u tegen;
Wie weet niet, wat dat nu beduidt?

Wij willen ook hen gaan bezingen,
Want buiten hen zou het niet gaan.
Om 't feest'lijk te maken, deed Gorter
Zeer kranig vernieuwen „de Zwaan”.

Wij gaan in den draaimolen draaien,
 De poffertjes lusten wij graag
 En wafelen, niet te vergeten!
 Wie stopt geen dozijn in zijn kraag?

Het is niet om 't een of om 't ander
 Van partijzucht, of om geloof!
 Maar omdat Zaandijk telt thans vier eeuwen!
 Dat niets dus de vreugd' ons ontroof!

N° 22.

Zaandijks-Feestlied.

WIJZE: *Vader 'k wil gaan reizen.*

Voor vierhonderd jaren
 Werd het toegestaan
 Aan een Heynric Pietersz.
 'n Huisje op te slaan.
 Hij begon te timmeren;
 Klein was dit begin,
 Doch het gaf hem zeker) *bis.*
 Op den duur gewin.)

Want zijn vijftal zonen
 Volgden 't voorbeeld na;
 Ook zij gingen wonen
 Allen hier weldra,
 En 't gehucht verrees hier,
 „De Vijf Broers” genoemd.
 't Werd na tal van jaren) *bis.*
 Heinde en veer genoemd.)

Forsche, kloeke mannen
 Van het voorgeslacht,
 Door uw krachtig werken
 Hebt gij goeds gebracht!
 Waar gij zijt begonnen
 Bouwen in het klein,
 Mag nu na vier eeuwen) *bis.*
 Toch Zaandijk nog zijn.)

En nu wij dit weten,
 Dat zoo door het klein'
 't Groote is geworden,
 Laat 't tot leering zijn!
 In 't klein probeeren
 En, strekt 't tot gewin,
 Dat wij 't dan waardeeren) *bis.*
 Als een goed begin.)

Gaan wij dit toepassen,
 Ieder in zijn stand,
 Dat aan 't groote 't kleine
 Ligt ten onderpand,
 Ieder zal dan werken,
 't Zij door daad of woord,
 Dat hij naar zijn krachten) *bis.*
 Helpt het goede voort.)

En ons dorp zal bloeien
 Dan, in later tijd,
 Als elk aan het goede
 Maar zijn krachten wijdt.
 Als elk maar zijn plichten
 Trouw en goed betracht,
 Zal men 't werk voltooien) *bis.*
 Van het voorgeslacht.)

't Heug'lijk feest van heden
 Word' door 't nageslacht
 Na een tal van jaren
 Eens zoo schoon herdacht.
 Oorsprong van deez' feestdag
 Dring tot elk dan door!
 Dat wij U bezingen)
 Nu, vereend in koor.) *bis.*

N° 23.

DE ZAAANLANDSCHE OUDHEIDKAMER

„Jacob Honig Jansz. Junior.”

WIJZE: *Té-ré-rè boem-de-jé.*

Op ons landlijk schoon Zaandijk
 Is voor iedereen te kijk
 De historie van de Zaan;
 Bel daartoe maar even aan,
 De concierge is Kruisheer,
 En die laat je, op mijn eer,
 Op verzoek dan alles zien,
 Voor een kwartje wel misschien.
 Té-ré-rè boem-de-jé
 Wie gaat er met mij mee
 Naar d' Oudheidkamer toe)
 Daar kijkt men zich niet moe.) *bis.*

Veel wat door het voorgeslacht
 Goeds en schoons werd voortgebracht,
 Door den tand des tijds gespaard,
 Werd daarin bijeengegaard.

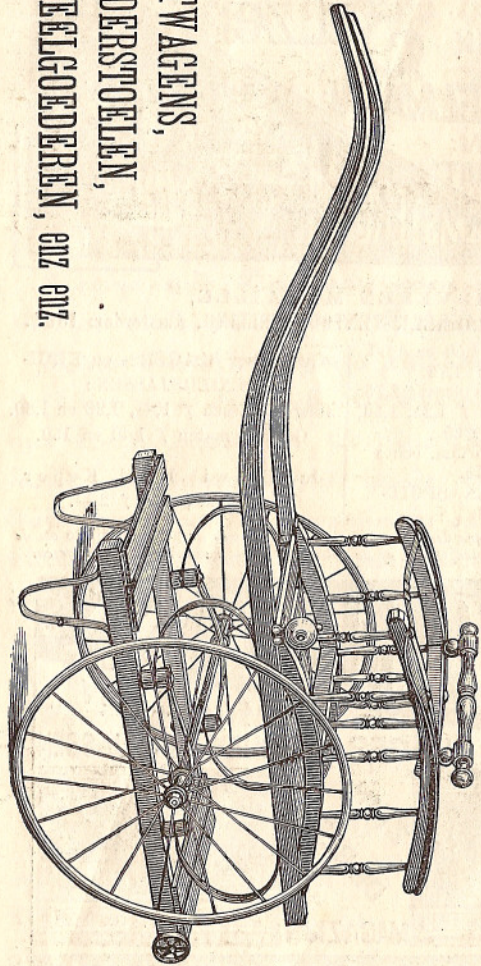
Wie wil blikken in 't verleên,
 Wend' daar dus zijn schreden heen,
 Want in voorwerp en geschrift,
 Is historie daar gegrift.
 Té-ré-rè boem-de-jé, enz.

Wat al groot toeristental,
 Voor plezier soms aan den dwaal,
 Brengt zoo aan Zaandijk bezoek,
 Bladert in 't historieboek.
 En zoo hoort men heind' en veer
 -- Ik vertel 't je bij mijn eer --
 Nog gewagen met veel roem
 't Dorpje, dat men Zaandijk noem'.
 Té-ré-rè boem-de-jé, enz.

Maar niet alles, wat daar past,
 Vond een plaats reeds in de kast,
 Want nog veel, dat ik aanschouw,
 Dat daar niet misplaatst zijn zou.
 Bracht men er dat ook dra in,
 't Gaf wel kans op groot gewin,
 Want het noopt' ons dan misschien
 Om het dikwijls te bezien.
 Té-ré-rè boem-de-jé, enz.

En de stichter, 't dient gezoid,
 Was een man, die in zijn tijd
 Veel tot roem deed van de Zaan:
 Eere zij daarom zijn naam.
 Want aan diens gedachtenis
 Denken wij op 't feest gewis,
 En wordt ook zijn naam genoemd,
 Waar men maar op Zaandijk roemt.
 Té-ré-rè boem-de-jé, enz.

SPORTWAGENS,
KINDERSTOELEN,
SPEELGOEDEREN, ENZ ENZ.

Opgericht
A° 1858.

STOOMFABRIEK VAN HOUTPRODUCTEN,
HERMS, DE VRIES & COMP. - ZAANDAM.

Onze FEESTWIJN, merk "Zaandijk",
is verkrijgbaar in het koffiehuis "DE ZWAAN", te ZAANDIJK.
Bordeaux-, Rhijn-, Mozel-, Algiersche Wijnen, enz.

Bekroond
op de Internati-
onale Tentoonstel-
ling te
BRUSSEL 1893

Wed. G. OUD Pz. & Co,
PURMEREND,
WIJNHANDEL, LIKEURSTOKERS,
Grossiers in Binnen- en Buitenlandsch Gedistilleerd,
GROOTHANDEL in AZIJN.

IMPORTEURS van
WIJNEN, COGNAC, enz. enz.

Leveren steeds tot de meest
concurrerende prijzen

Jenever en Brandewijn
tot marktnotering.

Specialiteit in:

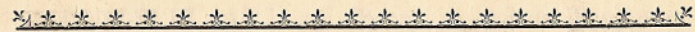
Oude Jenever,
op Kelderflesschen,
en prima fijne Advocaat.

Vertegenwoordigers voor de
Champagne van Duminy & Co,
te AY.

MONSTERS en PRIJSCOURANTEN op aanvraag.

Madera, Port à Port en Muscatwijnen.

Het is bij
P. M. Duyvis & Comp.
 te Hoog aen de Zaen,

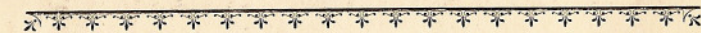
dat het aloude ende in de Zaenlanden van oudsher
 zoo druck beoefende Vak der Mechaniecken degelijk
 ende met Vlijt wordt gedreven.

Theorije ende Pracktycke gaen daer saemen ende
 stercken malckanderen met Frucht.

Ruwe Metaelen, groote Stucken, alsoock kleine
 siet men daer daeglyck met Stoomkraght floex ende
 met Sorgh bewercken tot sijne Mechaniecken, die
 laeter op hunne beurt in de werckplaecten der
 Fabriekens door de onvermoeide ende wonderdaedige
 Stoomkraght heen ende weer ende rond worden be-
 wogen tot Bereidinge van alderhande Productken,
 waermede de bedryvige Zaenders heinde ende verre
 uitgebreiden Handel dryven.

Fabriekens! laet U in Uw eigen Profeyt raeden!
 laet Uwe Mechaniecken by

P. M. Duyvis & Comp
 verwaerdigen ende bewercken ende repaereren! in
 Uw Bedrijf sult Ghij dan de alderminste Stoor-
 nisse onderwinden.

DE BESTE
MODELLEN ZIJN DE KOKS
VAN **Buizen** **ENGL**
KEPER
J. POELMANN
MAGAZIJN:
B. BANT. STRAAT
19 **AMSTERDAM**

ZILVEREN MEDAILLE,
INTERNATIONALE BAKKERIJ-TENTONSTELLING, Amsterdam 1894.

JONGENSBUIZEN, f 1,50 en 1,60,
 Gewone maten f 1,75.
 Prima Prima (non plus ultra) f 2,75.
 DRILBROEKEN vanaf f 1,25, 1,50,
 f 1,75, 2,—, 2,25.
 Naar maat, prima prima, echte
 kleur, f 2,75.
 SLOOVEN, MUTSEN, SPUIT-
 ZAKKEN,

Geel keper **SLAGERS-** en **KRUI-**
DENIERSJASSEN:
 Jongens-Jassen f 1,—, 1,20 en 1,30.
 Gewone maten f 1,40 en 150.
 —
 In fijn wit Engl. Keper
 gemaakt, prijs f 2,—.

*Bij eventuele bestellingen der buizen of jassen gelieve men de geheele wijde om de
 borst gemeten, en de mouwlengte van af de halve rug tot de hand in ctm. op te geven.*

J. POELMANN'S
MODELLEN
VAN SLAGERS-&KRUIDENIERSJASSEN
ZIJN **DE BESTE**
MAGAZIJN
AMSTERDAM, B. BANT. STRAAT. 19

J. WIJDOM Wz., Wormerveer,
STOOM-CACAO- EN CHOCOLADEFABRIEK.
OPGERICHT 1840.

Specialiteit in Zoete Chocolate,
Flikjes, Reepen, Tabletten, enz. enz.
Concurrerende prijzen.

STOOM-MINERAALWATERFABRIEK,
J. WILLAARS & Co,
AMSTERDAM, THORBECKEPLEIN 7--9.

Sputwater op Syphons; Sputwater op dubb. Syphons;
Sputwater, Gemberbier, Limonade Gazeuse, Framboisade
en Champagne Cider op kogelfleschjes; Ginger Ale per flesch;
Limonade Gazeuse op champ.flesschen; dito op ½ champ-
flesschen; Sodawater per flesch; Lim.-Siroop, Framb.-Siroop,
Gember-Siroop en Cider-Siroop per flesch en per liter.
En verder alle **MEDICINALE WATEREN.**

Bij **J. DE JAGER Sz.,**
te **ZAANDIJK,**

ZIJN TE BEKOMEN

FEESTSIGAREN.

Merk ZAANDIJK 1494—1894 f 20 per 1000 stuks.

"	Id.	I	"	"	"	25	"	"	"
"	Id.	B	"	"	"	25	"	"	"
"	Id.	II	"	"	"	30	"	"	"

Verpakt in kistjes van 100 stuks.

Deze sigaren zijn gefabriceerd van prima soorten tabak
ne munten uit door geur en smaak.

Tevens handelaar in **WIJNEN;** zoowel te ver-
krijgen bij het anker als bij de flesch.

MOLENBERG en DEKKER,
HANDEL in OLIËN

EN

PETROLEUM,
Z A A N D A M.

Stoom-Chocoladefabriek

„De Arend”,

Firma **J. PETTE Hz.,**
Wormerveer.

SPECIALITEIT

IN

ZOETE CHOCOLADE, TABLET-, FANTAZIE-
EN DESSERTCHOCOLADE.

Centraal Halle,

REMBRANDSPLEIN N° 19, AMSTERDAM.

Iederen avond **GROOT CONCERT,**

door de **Weener Dameskapelle,** Directrice Mevr.
MARY SCHMESCHKALL.

Woensdag en Zondag **MATINÉE,** van 2 tot 4 uur.

E. VAN ENKHUIJZEN.

VRAAG
MAY'S TAFELBESCHUIT

in **BUSSEN.**
FEESTMOPPEN

à 14 ct. per ons.

Dagelijks versche **GEBAKJES** en **TAARTEN.**

Maakt bijzonder attent op

DE SAUCIJSE-BROODJES.

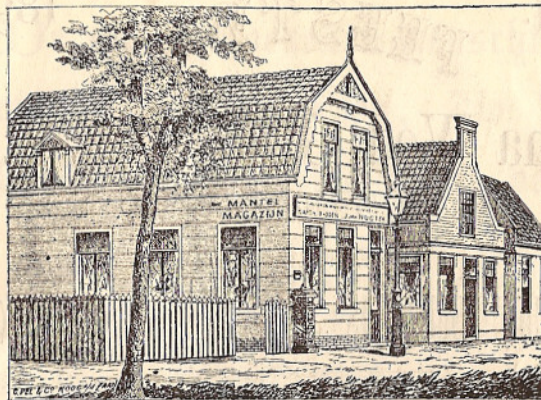
Koek- en Banketbakkerij - Zaandijk.

A. KUYKEN Az.
MEUBELMAKER te ZAANDIJK,
MAAKT, REPAREREERT, BEKLEED en LEVERT
ALLE SOORTEN

MEUBELEN,
tegen **concurrerende prijzen.**
FLINKE COLLECTIE VOORHANDEN.

Ook verkrijgbaar alle soorten **GEBOGEN WEENER**
MEUBELEN uit de fabriek van **GEBR. THONET**, welke
ook, zonder prijsverhooging, kunnen gekocht worden in het
FILIAAL, Kalverstraat 66/68 Amsterdam.

Modellenboek ter inzage.

J. VAN NUGTER,
KOOG aan de ZAAN, C 22 en 23.

'T GROOTSTE, GOEDKOOPSTE EN MEEST GESORTEERDE

Mantel-Magazijn.

SPECIALITEIT
IN

VERBETERDE SINGER-NAAIMACHINES,
met 10 jaar garantie en gratis onderricht.

Bij 't FEEST te ZAANDIJK verzuime men niet onze
étalages te bezichtigen.

DE OUDSTE BODEGA.

A l'Indépendance,

**ROKIN 16 bij den DAM,
AMSTERDAM.**

**Depôt van de
UNION DE PRODUCTEURS,
HANDEL en GROS en en DETAIL**

in direct geïmporteerde

**WIJNEN, BUITENLANDSCH GEDISTILLEERD, LIKEUREN,
Vruchten op Brandewijn, enz.**

Alle **WIJNEN, GEDISTILLEERD, en LIKEUREN** zijn al-
daar ook **per glas** verkrijgbaar.

Verzending buiten de stad geschiedt franco aan huis.

PRIJSCOURANTEN GRATIS VERKRIJGBAAR.

J. KOPPER, *Koog aan de Zaan,*
Wed. K. KAPER Szn., *Wormerveer,*
CORN. DEKKER Jr., *Zaandam,*

Depôthouders der firma

W. G. BOELE Senior,
oprichter der vroegere firma **C. J. BOELE & ZONNEN**

Sigarenfabrikant-Hofleverancier,

KAMPEN,

Gevestigd sedert 1847.

Internationaal gedeponceerd.

bevelen aan onderstaande merken:

Paff	2 cent.	Holanda	3 ce
Faust	2½ "	Mary	3 "
Very Well	2½ "	La Prenda	3 "
Procyto	2½ "	Planteurs	3 "
Gordon	2½ "		

BLOK & Co,

WIJNHANDELAREN,

Rotterdam—Wormerveer.

Generaal-Agenten

voor Nederland en Koloniën

van de firma

WESTENDORP & DIAZ

te MALAGA,

voor den VERKOOP van

Spaanschen Cognac.

INTERNATIONALE MUZIEKHANDEL

ANTON DE HAAN & Co.

Goedkoopste Adres voor Muziek.

PIANO'S, ORGELS, enz.

Singel 552, bij de Vijzelstraat,
AMSTERDAM.

C. DE BOER Jz.,

VERHUURDER VAN

PAARDEN en RIJTUIGEN,

te ZAANDAM,

nabij de HUT van CZAAR PETER DE GROOTE.

HET GOEDKOOPESTE ADRES

van LAMPEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PETROLEUM-
STELLEN, alle soorten VERNIKKELDE GOEDEREN, SPORT-
KARREN, RIETEN STOELLEN, en verder alles wat tot

DE HUISHOUDING en HET FEEST

behoort, is bij

C. BRAND, GUISPAD, ZAANDIJK.

HORLOGES

van uitmuntende kwaliteit en solide bewerking, tegen
uiterst billijke prijzen, vindt ge in uitgebreide
sorteering ter GOUDSMEDERIJ van

G. SCHOORL te Zaandijk.

Oud en oud bewerkt Goud- en Zilverwerk wordt
tegen hooge waarde in ruiling genomen.

WAAR

is het **goedkoop adres** van GALAN-
TERIEËN, GLAS- en AARDEWERK, NICKEL-
ARTIKELEN en SPEELGOEDEREN? 't Is

G. BROUWER Cz., Zandijk.

MAGAZIJN

van **MEUBELLEN**,

Engelsche en Duitse Kinderwagens,
KINDERSTOELEN, enz.

Eenig adres

VOOR DE

Köhler Naaimachines,

met 10 JAAR GARANTIE

en GRATIS onderricht.

MAGAZIJNEN:

N^o D **157**,

C **79a**.

1494 -- 20 September -- 1894.

FESTWIJZER

VOOR

DE HERDENKING

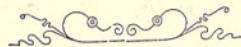
VAN

HET 400-JARIG BESTAAN

DER GEMEENTE

Z A A N D I J K,

VAN 15 TOT 22 SEPTEMBER 1894.

Z A A N D I J K — J. HEIJNIS Tsz.

1494.

FREESTWIJN

1894.

VAN DE

firma Wed. G. OUD Pz. & Co
te PURMEREND,

VERKRIJGBAAR

IN HET KOFFIEHUIS „DE ZWAAN” TE ZAANDIJK.

Onder meer lazen wij in de PURM. COURANT van 6 September 1894:

Door Burgemeester en Wethouders der gemeente ZAANDIJK is aan de firma de WED. G. OUD Pz. & Co., grossiers in Wijnen en Gedistilleerd alhier, vergunning verleend om op het etiket, van een door haar in te voeren nieuw merk wijn, het wapen van bo-

neer de gemeente ZAANDIJK haar **400 JARIG BESTAAN** herdenkt, menig glaasje wijn uit een flesch, versierd met het keurig in kleurendruk uitgevoerde wapen van ZAANDIJK, zal geschonken worden. Of het een echt glas wijn is? Weest daarvan verzekerd! Daarvoor staat dan ook trouwens den sedert jaren gerenommeerden naam der firma Oud & Co. borg.

vengenoemde gemeente te mogen plaatsen.

We feliciteeren deze firma met die eervolle onderscheiding. We zijn er zeker van, dat op 16 Sept. a. s. wan-

De ondergeteekende wenscht de
Zaandijkers en allen, die het
HEEST ter gelegenheid van

— HET 400-JARIG BESTAAN —

der GEMEENTE ZAANDIJK
mede vieren, veel genoeg.

AMSTERDAM. W. MEESTER,
Logement & Koffiehuis.

GEBR. VERHEIDEN, ZAANDAM,
voorheen J. WERRY,
LEDERHANDEL.

Fabriek van Schoenen, Lederen- Katoen- en Hennip-
drijfriemen, Breukbanden enz.

REPARATIES worden spoedig in orde gebracht.

India-Thee-Onderneming,
gevestigd te GOUDA.

De **INDIA THEE** is geurig,
waterhoudend en billijk in prijs.

ERRATUM.

De **eerste groote verlichting** heeft plaats op den

Eersten Zondagavond

en worden alle ingezetenen beleefd uitgenoodigd, al hunne krachten hiertoe in te spannen.

De **Dissolving Views** op Vrijdagavond vermeld, zullen plaats vinden

op **Donderdag.**